

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
 Published every Friday by the
 LITHUANIAN SOCIALIST FEDERATION OF AMERICA
 (Incorporated April 28, 1908.)
 "KOVA"
 1815 E. Moyamensing Avenue
 PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LIETUVIŲ SAVITRAŠYS
"KOVA"
 Išleista kas Pėtnyčia Leidžia
 LIETUVIŲ SOCIALISTŲ SAJUNGA AMERIKOJE
 Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908.
 "KOVA"
 1815 E. Moyamensing Avenue
 PHILADELPHIA, PA.

Nr. 49. Philadelphia, (December), 1911 m. Metas VII

ENTERED AS SECOND CLASS MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

TURINYS.

Stasiulevičius	Politiškėjie burbulai.....	585
J. A.	Povylas Lafargue.....	586
Goris	Šiandieninė soc. taktika.....	586
	Visokie gavalai kovoja prieš «Kovą».....	588
RUOŽAI	.....	588
APŽVALGA	.....	589
AMERIKA	.....	589
UŽSIENIS	.....	590
DARBININKŲ GYVENIMAS	.....	591
KORESPONDENCIJOS	.....	591
MOTERŲ SKYRIUS:		
	Ideališka «patl» Persijoje.....	593
BELETRISTIKA.		
J. A.	Vilkas ir Avis.....	594
SAJUNGOS REIKALAI	.....	594

THE LITHUANIAN WEEKLY **"KOVA"** PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE

Lithuanian Socialist Federation of America

K. VIDIKAS, Editor. A. ŽYMONTAS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World		PRENUMERATA visose dalyse svieto	
One year	\$2.00	Vienleis metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešleis mėnesiams	1.00
Three months	.50	Trims mėnesiams	.50

ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION. APGARŠINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
 Telefonas, Keystone, Main 2958.

Revollucijos Gimimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas parsta Revollucijos gimimo momentą: sukyllimą liaudies prieš cariską valdžią. Paveikslas didumas 14X16 colių, prekė su prisilintimu 20c., daugiaus imantiems ant karto, nuleidžiama 50 procentų. Ji parduodam todėl taip pigiai, kad norime praplauti tarpe darbininkų kleos revollucijoniskias mintis.
 - Norintieje turēt ši paveikslą kreipkitės i "Kovos" Administraciją.

,000
 YGU
 ai Del Viru

siusta yra tyk del vyrų.
 iziais pasaka kaip gal
 o uznuodijima krauja
 trotitu stypribe, pučkus
 mulavima, patrotitu
 ir pusles ligas, ruma-
 naujai igautas lygas,
 al buti išgidomas sava
 bai pygjai.
 asakis jums kodėl jus
 gyditi. Knyga ta yra
 oti kožnas vedes arba
 parašita par Daktara,
 nejmū tu, specialisku
 ra siusta vysai dykai,
 ita konverta. Nesiusk
 va varda, ir adresa ant
 siusk mums šendena.
IAS KUPONAS.
 enue, Chicago:
 tos prižadiejma, aš noriečiau
 kal vėna jūsu knyga del vyrų.

"E"

itikos, Literatūros,
LAIKRAŠTIS
 e ir Pėtnyčioj.
 raštus geriausių raš-
 inių. "LAISVES"
 usmečiui 1 dol. Už-
DYKAI!
 lus adresuokite taip:
Broadway
STON, MASS.

nikelluota dūda, kuris
 grajina gerai ir silkiai
 visokias muzikas ir
 dainas. Kiekvienas ga-
 li turēt savo name kon-
 certą. 2. Geriausia Ar-
 monika vokliško šidri-
 bimo su notoms ir nu-
 rodymais. 3. Puikus
 stalavas nikelines laik-
 rodis su muzike, kiek-
 vieną kartą grajina 10
 minutų. 4. Vyrškiarba
 moteriški storal pasuk-
 suoti laikrodžiai. 5.
 Stalavi frankiai gražioje de-
 zutėje: 6 peiliai, 6 videlis, 6
 dideli saukštai, 6 maži, 1 pelis
 sviestul ir saukštukas cukrai.
 Už mūsų dovana vien norime,
 kad pagarei tumet mūsų fir-
 mą tarp jūsų pažįstamų. At-
 siųskite mums ant rankos šo-
 u už \$6.00 ir jūsų išrinkta do-
 vatike, gali jį neimti.
 1. 115 E. 7th st. New York

Platinti 'Kova' - pelnas

NEABEJOJAME, kad kiekvienas draugas, prigulintis prie Lietuvių Socialistų Sąjungos, tos vienintelės lietuvių darbininkų organizacijos Amerikoje, kuri pasiskyrė sau už tikslą skleisti į skriaudžiamų darbininkų minią socializmo idėją ir nori koku nors būdu prisidėti prie to prakilnaus, idėališko ir daug pasišventimo reikalaujančio darbo.

Skleisti socializmo idėją galima įvairiais budais. Bet parankiausiai yra — platinant «K O V A». Dabar, kuomet «K O V A» — drašiai galima sakyti — pilnai atsako savo tikslui, butina pereiga kiekvieno sąjungiečio yra platinti ją.

Tam atsirado puiki progą. Pagal nutarimą P. K-to, «KOVOS» administracija išleido tam tikras *Prenumeratos Kortas*. Tos kortos parduodamos kiekviena po 25 c. Bet platinimui pirkti reikia nemažiau kaip už \$1,00, o už tai g. unama penkias kortas. Tokiu budu platintojas pelno 25 centus. Už vieną prenumeratos kortą «KOVA» siunčiama šešias savaites.

Panašiai platina savo laikraščius ir kitų tautų cocijalistiškos organizacijos. Tai kodėl gi ir mes negalime panašiai daryti? Toks darbas atneš daug naudos Lietuvių Socialistų Sąjungai, mums patiems ir liaudžiai. Bandykim pasidarbuoti. Draugai! Nuoširdžiai kviečia Jus «KOVOS» administracija, vardan mūsų prakilnaus ir didelio darbo, tuojau užsisakyti *Prenumeratos Kortas* ir progai pasitaikius, pardavinėti ir platinti «KOVA», o sykiu ir socializmo idėją.

"KOVA", 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Dr. Ignotus Stankus

Bell Telephone Dickinson 8757 w.

Dėl daktariškos rodos galima išsiūskti pas Dr. Ign. Stankų per telefoną ar laišku ir iš kitų šalių, taipgi Kanados.

— Vienatinis tikras daktaras-lietuvis Philadelphijoje —

Jis yra pabaigęs augščiausius ir jau paskutinius daktariškus mokslus. Buvo miestavų daktaru mieste Indianapolis Mokesi ir praktikavojo *The New York Post Graduate Medical School and Hospital*. Visi jo paliudijimai išstatyti yra ofise, kur kiekvienas a silankęs gali juos matyti.

Dabar įrengė savo locną ligonbutį Philadelphijoje ir tame pačiame name padirbo puikią *medikaliską kliniką* su laboratorija, elektriškas mašinas ir aptieką su geriausiomis gyduojėms. Čia visi ligoniai atranda teisingą pagalbą, išsigydo ir palieka sveiki. Štai ką liudija patys ligoniai:

„Nuo visokių spuogų ir išbėrimų, ant veido ir kaklo ir viso kūno, taipogi nuo kitu odos ir kraujo ligų, nera geresnio daktaro, kaip Dr. I Stankus. Daug daktarų atlinkiau, bet nei vienas negalėjo išgydyti.“ Taip kalba Jos. Švilpa, 1011 Carlton St Philadelphia, Pa.

„Šiuomi viešai iš iškiu savo širdingą padėką Dr. Stankui už išgydymą nervų ligu ir sugražinimą vyriškumo, kuriu kiti daktarai atsisakė išgydyti. I visiems su slaptomis ligomis patariu kreiptis pas dr. Ig. Stankų, o nepasiga lėsite savo žygio.“

A. Zmūden, Salem, Mass
57 Pingree St.

GARBUS DAKTARE: neišrandu žodžiu p dėkavojimu Tamistui už išgydyma skaudėjimo šonuo e ir po širdies gėlimo strėnų ir skausmingų mėnesinių, kurių kiti visi daktarai neapsiėmė gydyti. Bet Tamistos operacija kaip ranka atėme kentėjimą nuo manęs Ela Mažinacky

Dr. Ig. Stankus. 1325 S. Front St., Phila

John Akuotaitis, Montreal, Que. Canada, rašo: „Meilutis gydytojai — Šeštą dieną, kaip gavau nuo Tamstos liekarstas ir vartoju sulyg užrašo, jau negaliu atsidėkoti Tamstai iš džiaugsmo da tik pusę liekarstu sunudojau bet jau visas sustiprėjau ir b ligu gyti. Daugiau neturiu ka rašyti: nes jau nereikalaus daktariškos pagalbos. Ta įkiri liga, kuri taip daug prikankino mane ir kurią kiti daktarai laikė už neišgydoma, dabar jau baigia gyti. Ačiū Tamstoms už pigų ir greitą išgydymą.“

Išgydau pasekmingai ir ant visados nuo:

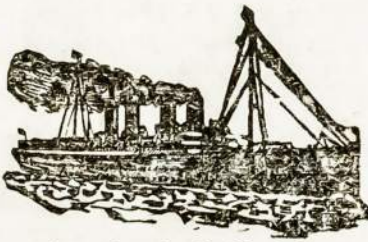
reumatizmo, skaudėjima šonų, sanarių kaulų, strėnų, koiu, pečių, nuo visokių kraujo ligu užkrečiamu lytišku ligu, triperį, šankerį sifilį, užk etėjimą ir nedidybimā vidurių, išbėrima, niežėjimā ir augimā ant veido ir kūno visokių spuogų, dėdervinių ir slinkimā plauku, galvos skaudėma, širdies, inkstų, kepenų ir plaučių ligas, visokias nervų ligas neuralgiā, drėbėjimā sanariu, greitā s pykimā, negalėjimā miegot ir įsgastį, greitā pailsimā, sunkų kvėp, vima, persalimo slogas ir nusilpnėjimā sveikatos, visokias moterų ligas skausmingų ir nelegulerišk mėnesinių tekėjimā ir gumbū. Išgydau su operacija rupturā, apendecitis, vėžį, skilvyo augančius akmenis visokius skandulius, guzus (tumors), kepenų, inkstų ir pūslės Darau operacijas ant gyslų kaulų nervų, smegny, moterų ir vyrų gimdančių organų, pritrauktas kojas ir rankas atitaisau ir padarau sveikas. Taipgi d ro operacijas ant nosies, akių ir gork es.

Dr. Ignatius Stankus, M. D. 1220 So. Broad Street,
Philadelphia, Pa.

Ofiso valandos: nuo 9 iki 12, nuo 2 iki 4, ir nuo 6 iki 8 vakare.
Šventadieniais nuo 1 iki 5 po piet.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant gerlausių linijų laivų.
Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety | visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

KOVOS Agentai.

K DEMIKIS, 41 New Empire st., Wilkes Barre, Pa.
A.L.REIKAS 4547 Cambridge st., Philadelphia, Pa. Frankford.
A. J. NERIS Box 195 Easton, Pa

LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SAJUNGOS IŠLEISTOS KNYGOS, KURIAS KIKVIENAS SAJUNGIETIS BUTINAI TURĖTŲ PERSKAITYT IR PLATINT.

1. Politiškas minių straikas ..... 8c.
  2. Kūdikių vergija «laisvoje» Amerikoje ..... 5c.
  3. Kovotojų Giesmės ..... 15c.
  4. Pričkus Engels ..... 15c.
  5. Moters ir politika ..... 15c.
  6. Kunigai, bedieviai ir socijaldemokratatai ..... 10c.
  7. Darbininkų priespauda ir jos priežastis ..... 10c.
  8. Valstybė ir socijalizmas ..... 10c.
  9. Ateities surėdymas ..... 15c.
  10. «Trimitas» (dar spaudoje) ..... 75c.
  11. Darbininko sveikata ..... 10c.
  12. Socijaldemokratų mokslo pamatai ..... 20c.
  13. Prasikaltimai ir Prasikalteliai ..... 10c.
- Netikėtai, 3-jų veiksmų komedija ..... 10c.

APART ČIA PAMINĖTŲ KNYGŲ «KOVOS» ADMINISTRACIJOJE — KNYGŲ SANKROVOJE GALIMA GAUTI VISAS KITAS KNYGAS, KOKIOS TIK YRA IŠLEISTOS LIETUVIŲ KALBOJE.

«K O V A»

1815 E. MOYAMENSING AVE., PHILADELPHIA, PA.

PARANKIAUSIAS DARBO ZMONEMS LAIKRAŠTIS

„RANKPELNIS“

Leldžiamas L.S.S. Didžlojoj Britanijoje. Eina kas 2 savaiti. „RANKPELNIS“ stovedamas ant darbininkiškų reikalų sargybos, rupinasi suteikti žinlas apie darbininkų judėjimā įvalriuose kraštuose. „RANKPELNYJE“ tilpsta apat žinių ir moksliski straipsniai, apysakos, statistikos ir t. t. In šitą skyrių rašo įzymesnieje Europos lietuvii rasejai. „RANKPELNIO“ kaina: metam \$1.00 pusei metų 50c, trims mėn. 25c. Pinigus ir laiškus reikia siųsti šiuo adresu:

„Rankpelnis“ Lily Bank, Bellshill SCOTLAND

Reikalaudamas numerio pažūrėti įdėkite stampą už 2c.

KAS MUMS REIKALINGA?

Mums, Socijalistams, reikalingiausia yra juokų laikraštis, su kurio pagelba galėtume pajuoti idėjos priešus ir daugelį kitų dalykų, kurių dabartiniai laikraščiai negali atlikti.

Jeigu jums, draugai, būtų reikalingas toks laikraštis, tai aš išleidinėsiu mėnesinį juokų iliustruotą laikraštį „Satyras“. Todėl siųskite laiškus su pritarimais, pagal kuriuos aš galėsiu spręst „Satyro“ reikalingumą. Jeigu bus pritarėjų, „Satyras“ eis, — nebus — neis. Taipgi bendradarbiai ir piešėjai kviečiaml su pritarimais. Prenumeratos už „Satyrą“ tuom syk da nesiųskite. :: :: :: :: ::

Jeigu kurie neturite naujų knygelių, kaip tai: „Revolucijos Atbalsai“, „Čenstachavo kloštoriaus slapybės“, „Mellės karštilgė“, „Knygelė apie atskyrimo ženklus“ ir „Mokslas rankažinytė“, galite gauti pas mane. Visų knygelių kaina po 15c. viena, 10 KNYGELIŲ 1 DOLERIS.

Kas per mane užsirašys ant metų vieną iš šių laikraščių: „Kovą“, „Laisvę“, „Keleivį“ ir „Rankpelni“ — tas gaus vieną knygėlę dykal.

Adresuokite: **V.JAKŠTYS** 1815 E. Moyamensing ave. Philadelphia, Pa.

Patrijotiškieji burbulai.

NESENAS da laikas, kaip Amerikos lietuvių vadovystės vadelės buvo taip vadinamų «patrijotų» rankose. Tuo kart «patrijotai» buvo «pirmieiviai», ir griežčiausias konfliktas (susirėmimas) atsiliko tarpe jų ir dvasiškijos. Abeji kovojo už savo «idealus». Gi kiek tai laiko praejus, tie du griežti «priešai» pamatė, kad ir vieni ir kiti iš jų yra nužengę į sau užbręžtą vietą, į vietą, kur baigiasi jų kelionė, jų siekiniai. O tie siekiniai vienodi abiejų — tautiškas gešėftas ir dvasiškas gešėftas. Ir tad, pasipasakoję vieni kitų klaidas, — še ranką! nes gešėftas yra jo visų pasekėjų bendras.

Tuo tarpu gyvenimas prisėgė naują srovę lietuvių judėjime. Tuli žmonės pradeda galvoti apie reikalus darbo žmonių; pradeda nurodinėti lietuviškai visuomenei, kad «kova» už tautiškus, už katalikiškus ar, abelnai, tikėjimiškus «reikalus» yra tai senas apinasis, kurio jau nuo amžių dvasiškija ir «patrijotai» laiko pažaboję darbo ir vargo žmones, kad pasekmingiau sau lėbauti, pasidėkavojant tų žmonių nežinystei. Ir liaudis pradėjo klasiškai susiprasti; pradėjo pažinti savo senus «prietelius» ir nebeklausyti jų. Vieton bažnyčių ir «tautiško karčiamų» kiekviename mieste ir miestelyje gema socialistų knopelės, knygnai etc. Anie seni vadai pamatė, kad «artinas galas jų kietoms valdyboms» — gešėftui — ir jie bandė ir socialistus pasižaboti. Kai—kurie iš jų tuojaus, kiti gi paskiaus tampa «karštais socialistais» ir pradeda varyti «išmintingą konservatizmą ir ramios pirmynėigos darbą» (žr. *Vien. Lietuvn.* N45 š.m.). Tačiau socialistų tarpe jau nebesisekė taip pasekmingai «biznieriauti», kaip kad tarpe da mažą teismanančių žmonių. Prisieina vyrukams lįsti atgal į tuos pačius kromus, iš kurių išėjo. O ant praeinančių šalia socialistų pradėta leisti visokiomis pamazgomis. Še kai—kurios iš tų pamazgų: socialistai esą nemorališki (nedori) žmonės; socialistai «stabdą kultūrą ir ramią pirmynėigą»; socialistai persiskiria su pačioms; socialistai netiki į «išmintingą konservatizmą»; socialistai spjauoda ant žirgvaikių; socialistai... neina į bažnyčių ir neduoda ant mišų; socialistai... Ar da daugiau reikia! — socialistai nemoka šokti klumpakojį...

Vienok lietuviškoji liaudis — proletarijatas greitai suprato, su koku tikslu patrijotai ir dvasiškija leidžia šiuos patrijotiškus burbulus žmonėms į akis — ir socialistų skalčius pradėjo da labiau dauginties. Tada skęstantiems prisiejo griebtiesi net už siauda: «tvirčiausia» ir gal paskutinį burbulą musų gešėftmacherial paleido štai kokį: kad lietuvių socialistai yra internacionalais, išsižadėjusiais savo tautos; kad lietuvių socialistai nepažįsta socializmo; kad kitų tautų socialistai guodoja savo tautą; kad vokiečiai esą pirm visko vokiečiai, o tik paskui socialistais; kad anglai socialistai esą patrijotais ir tt, ir tt.

Patvirtinimui savo «argumentų», jie ve ką padaro: tulas *Lietuvos* korespondentas užklausia vienos anglų socialistų redakcijos: «Ar patrijotas gali buti socialistu?» Atsakymą tas *Liet.* «sadarbininkas» gavęs, esą, štai kokį: «Męs», rašo soc. laikraščio red., «vieton tamistai atsakyti, užklausiame: ar, nebudamas socialistu, gali buti geru patrijotu?» (*Liet.* pradžioj 1910m., nebeatmenu, kuriam numerij).

Parašyta, atspausdinta ir užbaigta. Bet melas vis pasiliks melu. Kad anglai socialistai yra tokie jau, kaip ir lietuvių, ir kad jie žinri tokiomis—pat akimis į patrijotizmą, kaip lietuvių ir kitų tautų socialistai, tai parodo kad ir tie faktai: Žinomas socialistas kalbėtojas, rašytojas ir teoretikas Joshua Wanhope, kalbėdamas pereiną žiemą Family teatre, Hazletone, pasakė: «Darbininkas neturi tėvynės. Ir jis neprivalo rupintis tokiais reikalais, kokių jis neturi. Jis privalo rupintis savo klasiškos reikalais. Patrijotų pasakos, kad reikia rupintis visų

tautiečių reikalais vienodai, yra tai gyvas kvailinimas darbo žmonių. Kaip gali rupintis visų reikalais vienodai, jei tie reikalai nevienodi? Ar galima kartu tarnauti ir dievui ir mamonai!»

Kai—kurie anglai socialistai netgi visai nepripažįsta tautystės. II. Bond straipsnyje «Kas tai yra svetimtautis—svetimšalis» (Who is the Foreigner?) tarp kitko rašo: «Yra tik dvi tautos civilizuojoj pasaulij. Prie kurios tautos tamista priklausai? Ar tamista priklausai prie tautos, kuri gyvena todėl, kad dirba, ar prie tautos, kuri gyvena todėl, kad pasisavina darbo vaisius?» Arba vėl: «Chinietis, japonietis, mexikietis, italas, vengras, negras, kurs tik atlieka naudingą darbą, yra mano tautietis. Jis yra ir tamistos tautietis, jeigu judu abu atliekate naudingą darbą. Iš kitos pusės, Rockefeller, Morgan, Carnegie, Taft, Nicholas, Edward, Diaz, Alfonsas — nėra tamistos tautiečiai, nežiurint, kur jie gimė, ar kur jie gyvena; nežiurint, kur tamista gimė, nei kur tamista gyvena. Nežiurint, kokios jie rasos (kilmės, gentės); nežiurint, kokios tamista rasos». (*International Socialist Review*, June 1911, psl. 741.)

Anglai patrijotai tokį «nenaudėlį» tautietį, lygiai kaip ir musų lietuvių patrijotai, jau seniai prakeikė, kaip išgamą; ir prakeikė ne todėl, kad jiems rupėtų jų «tėvynės» reikalai, bet dėlto, kad šis žmogus mato žmones, o ne tautas ar rasas. Bet gal da nepakanka augščiau privestų faktų, kad žmonės suprastų, kaip musų patrijotai strapalioja, by tik apmuilinti da tebeklausantiems jų kelims pasekėjams akis. Taigi da sauja faktų. Vienas iš geresnių jų žurnalistų ir kalbėtojų, George H. Brewer straipsnyje «Žudystė, kaip patrijotizmas» (Murder as Patriotism), aprašęs, kaip kapitalistiška Amerikos valdžia siunčia Mexican kariumenę, kad «apginti Amerikos (kapitalistų. J.S.) interesus», sako: «Jeigu tie žmonės butų siunčiami ten (Mexicon. J.S.) apginti Amerikos (žmonių. J.S.) reikalus, aš sakyčiau: «keliaukit!» Bet dabar lai buna prakeikti šie doriškai nupuolę gyvuliai, kurie eina karėn už juos (kapitalistų reikalus. J.S.) ir lai buna prakeikti visi tie apsvaigė kvailiai, kurie verkia jų (kareivių. J.S.) ant jų žmogžudiško kelio vardan patrijotizmo!» (*International Soc. Rev.*, April, 1911, psl. 593.)

Kitas rašytojas, W.G Henry straipsnyje «Patrijotai ir parazitai» (Patriots and Parasites) lygiai taip—pat, kaip ir lietuvių socialistai, nurodo, kad patrijotizmas — tai valdančiosios klasiškos išmislytas burbulas, kurio muilinama darbo žmonėms akis, kad paskui iš žmonių daryti gešėftą. John P. Burke straipsnyje «Race or Class Consciousness: Which? (Rasos ar klasiškos sąmonės—susipratimas: Katras?)», rašo, kad vien tik klasiškas susipratimas tegali atgabenti darbininkams gerovę; kad gerbimas «savo» genties yra įplintas žmonėms į smegenis vien todėl, kad tie, su «svetimgenčiais» besitąsydami, nematytu, kas yra jų tikrasai priešas. Robert J. Wheeler straipsnyje «Which Class is Your Class» (Kuri klasiška yra tavo klasiška) taipgi aiškiai nurodo, jog Amerikos socialistai netiki į gešėftą rupinimosi «visų reikalais vienodai». Žinomas soc. laikraštis *Appeal to Reason* 25 lapkr. š.m. sako: «Ką kariumenė veiktų, ivykus sątaikai? Kaip užvaizdos ir ponai gali susitaikyti su brolybe»

«Jei tu nori žinoti tikrąją vietą (stoveinę) doros, teisingystės ir patrijotizmo šioj šalyj, klausk paprasto republikono—politikieriaus, ir jis tau suteiks visas informacijas be jokio abejojimo». — J.A. Wayland, red. *Appeal to Reason*.

Žingeidaujantiems, kaip airiai socialistai mano apie patrijotizmą, patarčiau perskaityti kad ir James Connolly, redaktorius laikraščio *The Harp*, knygelę «Socialism Made Easy»; o jei tokie nerangūs, kad perskaityt visą, tai perskaitykite bent nuo 4 iki 11 ir nuo 27 iki 30 psl. (norintieji gali gauti kad ir pas mane).

Skaitytojas iš augščiau privestų faktų, kuriuos paėmiau ne iš savo galvos, bet iš anglų soc. raštų ir išsitarimų, gali aiškiai persi-

3 IŠLEISTOS
JUNGIETIS
& PLATINT.

.....8c.
.....5c.
.....15c.
.....15c.
.....15c.
ai.....10c.
is.....10c.
.....10c.
.....10c.
.....15c.
.....75c.
.....10c.
.....20c.
.....10c.
.....10c.

COVOS» AD-
ROVOJE GA-
S, KOKIOS
KALBOJE.

DELPHIA, PA.

PELNIŠ

savaiti. «RANK-
sargybos, rupinas
lriuose kraštuose.
straipsniai, apy-
esnieje Europos
1 \$1.00 pusei me-
tųštį šiuo adresu:

Bank, Bellshill
COTLAND
4 uz 2c.

GA?

čiausia
gelba ga-
kitų da-
atlikti.
is, tai aš išleidinė-
Todėl siųskite
ęst „Satyro“
— nebus — nels.
rimais. Prenume-
: : : : :
cijos Atbalstai“,
ligė“, „Knygelė
zaltre gauti pas
IŲ 1 DOLERIS.
kraščiu: „Kovą“,
nų knygelę dykal.
yamensing ave.
Philadelphia, Pa.

tikrinti, kaip tai begėdiškai mūsų patrijotai kvallina lietuvių visuomenę, sakydami, kad anglai soc. «geri», nes jie «yra (sic!) patrijotai».

Nesu apsipaziņęs su kitioniškais kalbomis, tačiau galiu tvirtai pasakyti, kad francuzai socialistai yra tokie-pat nuomonėje apie patrijotizmą, kaip ir anglai ar lietuviai. (Žingeidaujanti gali perskaityt kad ir Gustave Herve'o knygą «My Country Right or Wrong», kuri yra iš francuzų kalbos anglų kalbon išversta). Apart to, žmonės, kurie vartoja svetimkalbių literatūrą, patį mato, kad sumaišymas socializmo su patrijotizmu — tai lygkad palyginimas saulės su žeme. Nesakau, kad nėra svetimtauciu «socialistų» tokių, kurie yra ir patrijotais ir net gerais bažnyčios sąnariais, tačiau tokie «socialistai» yra «atklanėse» tebebraidžiojanti, arba turinti už tikslą iš socializmo gešeftą daryti. Padėkim, lietuvys J. O. Širvydas irgi visuomet giriasi socialistu esąs, tiktai ką «kitokiu socialistu»; kun. V. Delionis, kartą priešęs prie bankruto, treji metai atgal, net «socialistiškas» prakalbas buvo pradėjęs sakyti. Bet tai, mat, «aplinkybės» žmogų privertė... A. Olszewskis irgi kitkart buvo socialistu... «pakol matė reikalą»...

Apsižvalgę aplink, mes rasime gana daug tokių «buvusių» ir esančių «socialistų», esančių — pakol mato reikalą... Lalkraščio *Appeal to Reason* korespondentas Shoaf irgi buvo «socialistu»... pakol matė reikalą...

Dabar tie «buvę socialistai» visi prisišliejo prie patrijotiškos klikos — nes iš socializmo negali gešeftą padaryti. Ir tas tai priverčia tuos žmones kandžioti socialistus, rašinėti apie pastaruosius visokias besąmones, kad, atgrasius žmones nuo socialistų partijos, galėtų su jais (žmonėmis) ir arti ir akėti. Bet su socialistais kovoti sunku. Tad patrijotai pagelbininkus randa «meilės artimo» skelbikuose ir visl, ranka rankon eidami, tikisi da už tvenkti išsiveržusią pasauli naują srovę, kuri, nors palengva, bet naikina nuo amžių subudavotas bastilijas. Bet veltus senos tvarkos palaikytojų darbas. Socializmas nieks nesustabdys, nes pats gyvenimas jį stumia pirmyn.

J. Stasiulevičius.

A. A.

Povylas Lafargue

1842—†1911.

27 lapkričio žinia apie saužudystę Povylo Lafargue'o, garsaus socialisto rašytojo, ir jo moteries Lauros Karolio Markso dukters, atgabeno socialistams didelį nuliudimą.

Mūsų miręs draugas gimė ant salos Kubos 1842 m. Jis buvo iš tokių

žmonių skaitliaus, kurie, turėdami jautrias širdis ir gilų išsižūrėjimą į ekonomines dabartinės draugijos sąlygas, apeidžia buržuazijos eiles, ir tvirtai atsistoja darbininkų kliašos armijoje. Atidėjęs šalin visus savo ypatingus interesus, drg. Lafargue su drg. Guesde stojo priešakyje socialistiškai-darbininkiško judėjimo Francijoje ir buvo vienu iš žymiausių to judėjimo vadų iki savo mirčiai.

Jo tėvai buvo francuzai. Sulaukęs 9 metų amžiaus, jis atvyko į miestą Bordeaux, Francijoje, kur ir įstojo į kolegiją, o paskui studijavo mediciną Paryžiuje. Budamas karštai užsižingeidavęs draugijinėse ir politiškosose sąlygose, jis greitai parodė savo revoliucijoniškas pakraipas. 1866 m. jis dalyvavo studentų kongrese Lutiche ir buvo vienas iš tų studentų grupos, kurie protestavo prieš monarchiją. Už tai jis buvo išmestas iš Francuzų universiteto; todėl nuvyko į Londoną, kur ir užbaigė medicinos kursą.

Londonė jis buvo perstatytas Karoliui Marksui, kurio dukterij Laurą jis paskiau vedė. Karolio Markso įtekmė ant Lafargue'o tuojaus pasirodė ir suteikė Lafargue'ui tą statumą, kurio jis nuo tol atsižymėjo savo veikimuose. Ačiu artimam susidraugavimui su Marksu, Lafargue tapo entuzijastišku ir vienu iš geriausių Mar-

kso teorijos išgulytojų ir įžymiausių Francijos kovotojų už ją.

Laikė Francuzų-Prusų karės Lafargue gyveno Bordeaux, bet, kuomet buvo apšaukta Komuna (Commune), jis pasiskubino į Paryžių ir jam buvo pavesta išsukti sukilimą pietų-vakariniėje Francijoje. Tame savo darbe tiktai iš dalies jis turėjo pasisekimą, ir turėjo pabėgti į Ispaniją, kad išvengtų reakcionierių keršto. 1872 m. jis dalyvavo Haagos Kongrese, kaipo delegatas nuo Lisabonos ir Madrido. Po tam antrusyk apsigyveno Londone, kol Francijos valdžia nedovanojo politiškais prasikaltėliams. Tada jis pagrižo į Paryžių.

Lafargue yra autorius svarbių socialistiškų raštų: «Le Materialisme economique de Karl Marx», «Le Droit a la Paresse», «The Evolution of Property», «Le Socialisme utopique», «Cours d'economie sociale», «Le Communisme et l'Evolution economique», «Le Socialisme et la Conquet des Pouvoirs publics» ir kt.

Lafargue'o raštai apie draugijinius ir politiškus klausimus yra gerai žinomi tiems, kurie pažįsta kulturiškesnes Europos kalbas. Lietuviškoje kalboje yra bene tiktai vienas jo veikalėlis išverstas — tai «Labdarybė pirmiaus ir dabar». Jo aiški mintis ir paprastas stilius padaro jo raštus plačiai darb. kliašai prieinamais.

Mirus Lafargue'ui ir jo material, pasaulio darbininkai neteko dviejų savo vadų tikroje to žodžio prasmėje. Bet jie ant visada paliko sau išdidų, puikų paminklą visos darbininkų kliašos širdyse.

J. A.

ŠIANDIENINE SOCIALIZISTU TAKTIKA.

I. SOCIALIZIZMAS IR UTOPIZMAS.

DEŠIMT metų atgal nei drąsesniejie svajotojai nesvajoto, kad šiandieną socializmas galėtų taip augštai stovėti. Augštas šiandieninio socializmo stovis ir vis augancios jo pasekmės suteikia mums tulas priedermes. Ir viena iš tokių priedermių yra išauklėti jaunus ir naujus socializmo pasekėjus pamatinuose socializmo principuose ir apšviesti jiems socialistų taktiką.

Naujai įstojanti į Socialistų partiją ypata labai tankiai pasirodo savo supratimuose esanti utopiška, svajoniškai socialistiška. Ji gali sau persistatyti, buk jau rytoj galima įvykdyti socialistišką draugijos surėdymą. Jos utopizmas kartais nežino jokių rubežių.

Mums žinoma, kad dažnai esti išmetami iš Tarptautiškojo Socialistiško judėjimo anarchistai. Bet gal netaip jau plačiai žinoma, jog anarchistai vadina marksistus reformistais ir pataikunais; nes marksistai reikalauja, kad darbininkai užsiimtų ir politišku veikimu. Anarchistai didžiuojasi, kad jie tik vieni gryn «revoliucijonieriai».

O kadangi žodis revoliucija yra įvalriai suprantamas, tai ant to čia ilgiau apsistosime.

Komunistų Manifeste Marksas ir Engelsas prie kiekvienos progos nurodo, jog «kliašų kova yra politiška kova». Kautskys gi sako, kad «revoliucijonierius — tai ypata, kurios tikslas yra, kad ligtol prispausta kliaša užkariautų galybę valstijoje».

Reikia pirma turėti politišką demokratiją, idant galima būtų atsiekti pramonijinę ir socialistišką demokratiją.

Anarchistas ne tiktai nėra tikroje prasmėje revoliucijonierius, — da jis yra reakcijos kunigaiškis.

Ir socialistiškas judėjimas yra revoliucijonierišku ant tiek, ant kiek jo taktika neša darbininkų kliašai politišką galybę.

Kuomet 1850m. Marksas buvo priverstas išstoti iš Komunistų Draugijos Londone, iš priežasiaies jos fanatiškumo, tada jis prie tos progos pasakė. «Kaip demokratai pasidarė fetišą (dievišką garbinamąjį daiktą. T.G.) iš žodžio «liaudis», taip jūs pasidarote sau fetišą iš žodžio «proletarijatas». Jūs, kaip ir jie (demokratai.

ovotojų už ją.
o Bordeaux, bet,
pasiskubino į Pa-
rietų-vakariniėje
urėjo pasisekimą,
ijonierių keršto.
egatas nuo Lisa-
o Londone, kol
altėliams. Tada
raštų: «Le Ma-
oit a la Paresse»,
opique», «Cours
ion economiques»,
» ir kt.

nes klausimus yra
as Europos kal-
jo veikalėlis iš-
aiški mintis ir
asai pricinamais.
rbininkai neteko
t jie ant visada
nkų kliasos šir-
J. A.

TIKA.

nesvajojo, kad
ovėti. Augštas
pasekmės sutei-
edermių yra iš
matiniuose soci-
ktiką.

bai tankiai pasi-
ai socialistiška.
lyti socialistiš-
žino jokių rube-

ptautiškojo So-
jau plačiai žino-
ir pataikunais;
tų ir politišku
gryni «revoliu-

ntamas, tai ant

prie kiekvienos
». Kautskys gi
ikslas yra, kad
».

ant galima būtų

volucjonierius,

rišku ant tiek,
ą galybę.

iš Komunistų
tada jis prie
tišą (dieviškai
jus pasidarote
a (demokratai.

T.G.) vietoje revoliucijoniškos evoliucijos pastatot revoliucijoniškas frazas» (išsireiškimus. T.G.)

Visi tie, kurie šaiposi ir rankosi iš mažų Socialistų partijos pasekmių įgijime politiškos galybės, tie, kurie nieko daugiau nenori, kaip tik «sociališkos revoliucijos tuojaus ant vietos», — visi tie lošia pavojingą rolę.

Jie yra utopistai. Ir geriausia, ką aple juos galima pasakyti, — tai kad, jeigu jie nesusipras, nežengs pirmyn, tai socialistiškas judėjimas paliks juos savo užpakalyje, kaip jis jau seniai paliko anarchistus ir da netaip seniai — Socialistų Darbo partijos pasekėjus. Anarchistai prisivaina tokius žmones, kaip Emersonas ir Thoreau, kaip savo dvasios giminaičius. Emersonas ir Thoreau prigulėjo prie tos rūšies ypatų, kurios manė ir mano, buk draugija — tai pavergimas ypatos; buk visoki valdžia varžanti žmogų fiziškai ir dvasiškai; buk politika esąs dalykas, nupuldantis žmogų morališkai; buk žmogaus sielos tyrumas negalimas dalykas, jeigu žmogus užsiima politika.

Labai tai dailūs išvadžiojimai. Stengtis užlaikyti savo sąžinę tyrumė labai pagirtina. Bet iš minėtų vyrų persitikrinimų matome, kad jie per savo persitikrinimus nepamatė tą didelę tiesą — kad draugija yra svarbiausias dalykas žmogaus gyvenime; kad be draugijos negalima civilizacija; kad valdžios užduotis yra sutvarkyti draugijos materiališkus reikalus, ir kad politika yra dailė, arba mokėjimas valdytis.

Darbininkai tiek atims galybės kuo kapitalistų, kiek darbininkai įgys politiškos galybės; suprantama, turime mintyje klasiškai susipratusius darbininkus.

Be to, socializmas patsai savyje yra evoliucija, budavojimas, statymas, ar tai politiškoji galė būtų įgyjama umai ar palengva.

Kaip ten nebutų, vis, mat, geriausia pažįstame pyragą, kada ji valgomė.

Kur socialistiškas judėjimas aiškiai supranta savo tikslą ir pasišvenčia tvėrimui ir tvirtinimui socialistiškos organizacijos ir padėjimui praktiškų pamatų, kurie yra būtini atsiekimui tikslu, — tiktai tenai socialistiškas judėjimas daro progresą.

Bet kur socialistiškas judėjimas yra apvaldytas utopistų, verpiančių revoliucijoniškas frazas ir nieko kito neveikiančių, tenai socialistiškas judėjimas iškrypsta iš vėžių, prasilenkia su savo tikslu, suskipla į visokias atskalas, kurios ir vaidijasi sau apie savo «revoliucijas».

Utopizmas yra pats save myrlap pasmerkęs.

Socializmas pats savyje yra užtikrinimas savo pasisekimo ir bujojimo.

II. SOCIALIZMAS IR UNIJONIZMAS

Da ir dabar raudasi nedidelis skaitlius žmonių, tebesivadinančių socialistais, vienok negalinčių priversti save iš visos širdies remti organizuotą darbą.

Jie laiko unijas už organizacijas, einančias ant kompromisų (nusileidimų) su kapitalistų kliasą ir sutinkančias rinkti sau trupinius, kuriuos kapitalistų kliasą numeta darbininkams, norėdama, kad jie amžinai būtų ištikimi kapitalizmui.

Nedaugelis, vienok, yra da ir tokių, — labai mažas žiupsnelis, — kurie mano, buk, kuomet darbininkų padėjimas taip nustumka žemyn, taip baisiai tampa skurdus, kad gyvenimas lieka nepakeliamu, buk tiktai tuomet mes prisitariame prie sociališkos revoliucijos.

Kas link šio pastarojo argumento pastebėtina, kad kitados darbininkai budavo priversti dirbti po 16 ir 18 valandų į dieną. Tai buvo aršiausia vergija. Vienok mes neturėjome progos pamatyti, kad taip baisiai spaudžiami darbininkai būtų nuvertę viešpataujančią kliasą.

Kas tiesa, tai tokis prispaudimas buvo priežasčia tam tikro skalčiaus sukilimų.

O dvasia, kuri apsiereiškė tuometiniuose sukilimuose, yra tai ta dvasia, kuri tik viena visados tegerino darbininkams buvį; ta dvasia gi yra peirstatoma šiandieniniame organizuoto darbo judėjime.

Ir darbininkai varysis pirmyn ant tiek, ant kiek dabartinis organizuoto darbo judėjimas įgys galybės ir padidins savo apšvietą. Nes, abelnai imant, organizuotų darbininkų kliasinis susipratimas stovi augščiau, negu neorganizuočių. Nes organizuotas darbas pirmų-pirmiausia veda kliasų kovos mušius, ir, iš antros pusės, darbininkų kliasos progresas pirmų-pirmiausia yra organiškasis — paeinantis iš darbininkų susiorganizavusių minių vidaus — o ne iš lauko, kaip tai utopistai klaidingai supranta.

Darbo organizacijos bujos ir plėtosis ant tiek, ant kiek pasitumia pirmyn ekonomiškios sąlygos ir ant kiek priauga susipratimas ir apšvieta. Visa tas gi eina nuolatai, be perstojo. Pramoninė evoliucija veikia be sustojimo, visą laiką. Ir socialistai, budami darbo unijų nariais, atsižymi neperviršijama ištikimybe savo unijų kovose ir sėja tarp savo draugų darbininkų socialistiškias idėjas.

Bet tas nepatenkina utopistus, kraštutiniusius. Jie reikalauja sau utopijų, negalimų ir protu neparemtų dalykų; jie štai, čia, dabar reikalauja sociališkos revoliucijos, umo perkeitimo dabartinio draugijos surėdymo, arba tokio sutvarkymo Socialistų partijoje ir darbo organizacijose, kokis jų įkaitausioms galvoms išrodo geriausiu. Kadangi dalykai negali tokiu keliu vykti, tai šitokie karštuoliai kartais kolloja Socialistų partijos ir darbo organizacijų vadus, kaipo veidmainius, kapitalistų pataikunus ir tt., o pačias unijas vadina sklabų unijomis.

Nėra abejonės, kad tie, kurie randasi kliasų kovos apykasose, kurie po dienos kovai pareina su kruvinomis rankomis ir su prakaitu ant viso kuno, — kad jie susivienys į vieną didelę darbo armiją netaip jau tolimoje ateityje.

Ne ką kitą ir Marksas ir Engelsas turėjo omenėje, kada pasakė:

«Socialistai neturi jokių skirtingų ir atskirų reikalų nuo proletarijato, kaipo kliasos.

«Jie (socialistai. T.G.) nepasistato sau jokių savo nuosavų principų-taisyklių, kuriais norėtų aprubežiuoti bei aptverti proletarišką judėjimą».

Tiktai tie socialistai yra progresiviški, kurie pasilieka aktiviškame darbo judėjime ir padeda stumti pirmyn tą judėjimą.

Kraštutiniai, karštuoliai, vartojantieji tvirtus žodžius ir tuojaus šaukiantieji sociališką revoliuciją, netgi labai daug kenkia socialistiškai-darbininkiškam judėjimui. Nes senosios tvarkos palaktytojai pasistato save į kokių tai kankintinių poziciją, o socialistus laiko už kokius tai žiaurius sutvėrimus. Tokiu budu kraštutiniai gerai patarnauja atžagareiviškiems elementams, patįs to nesuprasdami.

Apart anarchistiškojo kraštutiniškumo, yra kitas da kraštutiniškumas, žinomas, kaipo syndikalizmas. Syndikalistas arba susivienėja politišką veikmę darbininkų arba atsišaukia apie ją su panieka, visiškai pažemindamas jos reikšmę. Jis laukia ateisiant sociališką revoliuciją per tokį ar tokį «tiesioginį veiksmą», ir garbina fizišką prievartą, žiaurius veiksmus.

Anarchistas siulo visuotiną straiką, kaipo įrankį, su kurio pagalba galima įvykdyti jam pageidaujama revoliuciją.

Bet, tuo tarpu kaip anarchistas, budamas kraštutiniu utopistu, perdaug didelę reikšmę priduoja visuotinam straikei, nereikia manyti, kad visuotinis straikas neturės galingos reikšmės ateityje.

Bet, abelnai imant, teisybė randasi Kautskio žodžiuose, kuris sako apie Franciją, kur, menama, syndikalizmas tvirčiausiai laikosi: «Tai buvo revoliucijoniškieji marksistai, kurie parodė didžiausią pasipriešinimą (opoziciją) prieš tą pakraipą. Jie kovoja

su syndikalizmu taip jau energiška, kaip ir su ministerijalizmu — įėjimu socialistų į kapitalistišką ministeriją; ir vieną iš tų apsi-reiškimų skaito taip jau pavojingu, kaip ir kitą.

Nes syndikalizmas yra naujas užvardijimas senos klaidos — pastatymas revoliucijoniškų frazų vietoje stengimosi igyti poli-tišką galybę.

Gana keista: syndikalistai pažemina politiška veikmę, kuo-met patyrimai darbo unijų vis labiau ir labiau pertikrina, jog po-litiškoji veikmę yra butina.

Viskas nurodo, kad darbininkai turi griebtis politiškos veik-mės — areštavimas straikerių sargybų, injunctio (uždraudimai straikuoti), draskymas unijinių išdų, politiškos neteisybės, kurios sunkiausiai gula ant darbininkų; laimėjimai, kuriuos unijos atsle-kė per politiška veikimą, taipgi kuo-aiškiausiai liudija, jog darbi-ninkai, jeigu nori savo kliasai gero, negali atsakyti nuo dalyva-vimo politiškuose veikimuose.

Sakyti, kad syndikalizmas yra revoliucijoniškas, tai beveik nesuomone

Kas link pasakymo, kad darbininkiškas judėjimas turi du laukus, — pramoninį (industrialinį) ir politiška, — tai galima pasakyt, kad pramonijiniame lauke svarbesnis yra pramonijinis veikimas, o politiškame — politiškas veikimas.

Kitais žodžiais sakant, išeina, kad socialistai unijose sutvir-tina jasias ir padeda joms diena iš dienos vesti kovą ant ekonomišk-os dirvos, o socialistai Socialistų partijoj turi pastatę sau už už-duotį politiška veiksmą, politiškasias kovas.

Ir duonos trupiniai, kuriuos darbininkai sau iškovoja, padaro darbininkus tokiais tvirtais, kad jie gali kovoti jau ir už visą ba-kaną.

(Užbaiga seka)

Tomas Goris pagal J.E.Coheną.

Visokie gaivalai prieš «Kovą» kariauja.

25 lapkričio Brooklyne, N.Y. taip pasivadinusieji «Scenos Mylėtojai» lošė «Birutę». Prieš lošimą, kaip ir antraktų (pertraukų) laike, mūsų mieste taip jau paprastai yra, kad, kas nori, tykiai sau vaikščiodamas tarp publikos, laikraščius ar knygas pardavinėja. Tat buvo manoma, kad ir minėtą vakarą bus galima taip daryti. Vienok gi LSS. 19 kuopos literatūros agentui to vakaro ren-gėjai uždraudė salėje *Kovą* pardavinėti; jam iš salės išėjus, paliepė salės tarnautojams, kad atgal su *Kova* neįleistų. Nors, pareikalavus sugrąžinti pinigus už pirktąjį įžangos tiketą, tą agentą į salę įleido, vienok per visą vakarą (turbut, paliepta buvo) aspšpė saugojo, kad *Kovos* nei iš kišenius negalėtų išsiimti.

Tai mat, kaip bijosi mūsų *Kovos* taip pasivadinusieji «apš-vietos» platintojai.

Ant rytojaus 19 kuopos susirinkime literatūros agentas apie tai pranešė ir, kitiems draugams tatau patvirtinus, 19 kuopa vien-balsiai nutarė, nežiurint jokių statomųjų skerspinių, platinti *Kovą* ir kitus tos pakraipos laikraščius visur ir visomis priemonė-mis, kur tik proga pasitaikys, kad patirti, ar ilgai jie tuos laik-raščius persekios.

19 kp. incidento ištyrimo komisija { V. Petraitis
Aug. P. Adamus
A. Vasiliauskas

Kuris.

Kuris pamatė šviesos spindulėlį,
Nebenukreips nuo jo akių;
Kuris pažino juodąjį šešėlį,
Nebebijos daugiau tokių.
Kuris pamatė baisią regyklą,
Juodą ir bjaurią, nors be ragų.
Tas jau suprato tamsią baidyklę,
Bet nesibijo josios nagų.

Piktasis.

RUOŽAI.

Atsisėdau, parėmiau smakrą ranka ir galvoju. Jūs manote, jog aš apie kokius ten mažus dalykus galvoju, ne! Gal manote, kad galvoju apie kokias ten partijas-partijėles, nuo kurių man nei šilta, nei šalta, ne! Aš galvoju apie didelius dalykus — apie iš-gelbėjimą visos tautos.

Ir sugalvoju! Tuoju paėmiau plunksną, pasitiesiau didelį gabalą popieros ir rašau: «Juodi, tamsūs debesiai apsupo mūsų tautą, reikia ją gelbėti, reikia Paryžiui Informacijos Biurą įsteig-ti»... Ir straipsnį pasiunčiau beveik visiems laikraščiams. Ma-trijotiški ir klerikališkai-patrijotiškieji laikraščiai tuoju mano straipsnį atspaudė, da net su redakcijų pastabomis. Aš nudžingau! Smagu! Bus gešetas, — manau sau, — na ir kitą parašiau. Ir rodėsi man, kad viskas nusiseks taip, kaip aš noriu. Bet kur tau... Plynia papainiojo tuos socialistus ir jiems prielankius laikraščius; tuoju emė bubbyti savo laikraščiuose, buk tai mano sumanytas Informacijos Biuras — tai didelio vaiko užmanymas. Pradėjo ma-no ideališka ir garbės vertą darbą visai niekinti. Ir ką su tokiais žlopliais? — rašo sau ir gana. O visuomenė? Ką tu žmogus da-rysi su mūsų visuomene? — Ji žiopla, o gal da daugiau, negu žiop-la. Paklausė ji tų bjaurybų socialistų ir pradėjo boikotuoti ma-no šventai-prakilnų darbą. Ir mano gešetas pradėjo slinkti žė-myn. Tie prakeikti socialistai sudarkė visą mano karjerą... Aš bučiau pataikęs mūsų visuomenei pasakyt, tautiška-jautriais žo-deliais, ji butų supratusi mane taip, kaip aš noriu, — ir man ir tautai butų buvę sveika.

Negana, kad tie nemazgotburniai, socialistai, rėkauja ant manęs, bet da ir ponas Didelis Jurgis, atsimetėlis nuo socialistų; tas, kuris visus socialistus skurdžiais vadina, tas, kuris, socialis-tų pinigais i Ameriką atvažiavo ir už tat dabar teisingai jiems ačiuoja, — ir tas ant manęs užsipoila. Ir ko jam reikia? Ar jis mano didesnę karjerą padaryti, negu aš? Argi ir jam nebutų už-tekę vietos ir planų įlįsti i mūsų visuomenę ir surasti pelningą ir garbingą vietą? Bet tik pavydumas ir nediplomatiškumas. Ko-dėl anais metais K. Dzukas aiškiai permatė mano planus ir pagel-bėjo man išvesti užmanyta darbą iki galui. Jei jau ne dėl ko kito, tai bent dėlėl švento patrijotiškumo reikia vienas kitą gelbėti. Koks gi mūsų, po plynių, patrijotiškumas, kad vienas kitą nieki-name, eidami prie savo patrijotiškai-didvyriškų tikslų! Kodėl, paveizdan, kun. Alš. ir Tumo atsilankyme mūsų patrijotiški lai-kraščiai išlaikė savo poziciją. Nors visiems aišku ir žinoma, koks lietuvių geradėjas kun. Alš., bet mūsų patrijotiškoji teisybė turi buti patrijotiška. Syki kn. Alš. — lietuvis, tai nors jis ir pik-čiausias darbus padarė, męs iš patrijotiškumo turime sakyti, kad jis didelis veikėjas ir jam už tat gausiai atmokės mūsų anukai ir lietuvių istorija.

Ne, broliai patrijotai, taip ilgiau negali buti; męs turime kuo-greičiausiai naikinti iš savo tarpo nedraugiškumą! Nors socialis-tai rėkauja ir teisingai nurodo visuomenei gyvenimo ydas, bet męs, patrijotai, turime nuduoti, jog tos socialistų nurodomos ydos yra netikros — nepraktiškos; męs turime buti atkaklus, priešingi ir niekuomet, niekur neduoti socialistams mažiausio kredito. Kas tai matė, kad ta skurdžių minia turėtų koki-nors balsą visuomenės klausime. Męs, patrijotai, turime tai miniai diktuoti ir pagal mūsų nurodymus visuomenė turi eiti. Kas kam galvoje, jei kuris iš mūsų tą minią ir gerai apčiupinėja — i Sibirą, i kalėjimus ir ant kartuvių nuvaro, — kas kam galvoje? Neklausykit, broliai pat-rijotai, tų neuoramų socialistų, jie nori mūsų visą tautą praryti; jie nori mūsų patrijotiškai-didvyrišką galybę panaikinti. Nepa-siduokim.

A. Ž-tas.

APŽVALGA.

Los Angeles kapitalistai prieš McNamarų prisipažinimą laikė konferencijas, kuriose nusprendė kaip galint greičiau išgauti iš McNamarų prisipažinimą; jie prikalbėjo ir McNamarų advokatus, kad įkalbėtų McNamaroms prisipažinti, žadant McNamaroms lengvesnę bausmę už tai. Bet užpakalyje šio viso buvo gudrus kapitalistų planai — užduoti smugį Socialistų partijai. Kam kapitalistai taip labai užsispyrė išgauti būtina dabar prisipažinimą? Ir kam jie paskyrė 5 gruodžio McNamarų teismui? — Ugi, mat, tą dieną Los Angeles miestiniai rinkimai, kuriuos socialistai ketino išlaimėti. Tatai kapitalistai, savo agitacijoje surišdami McNamarų nuodemes su socialistų užtarimu už juos, tikėjosi pergalėti socialistus, su pagelba McNamarų prisipažinimo. McNamaras darė nedorą darbą, ardydami tiltus, namus ir dirbtuves ir užmušdami desėtkus nekaltų žmonių. Tas buvo nuodėmė, bet sistema, kuri galėjo išauklėti McNamaras, yra daug juodesnė, daug bjaurėsnė, negu McNamarų nuodėmės. Pasibaistina, kad žmonės, stovintieji už tokį šventą darbo dalyką, galėjo pavartoti kapitalizmo įrankius kovoje prieš kapitalizmą. Nors tukstančiai darbininkų gauna darbe mirtį per darbavųjų godumą, vienok nieko negalima laimėti aklais, ne protingais ir žudingais veiksmais prieš kapitalistus.

Kadangi socialistai žino, jog kapitalistai nesidrovi ir šlykščiausius įrankius vartoti prieš darbininkus, todėl socialistai negalėjo netikėti į McNamarų nekaltumą, ir todėl jie taip uoliai ir reikalavo teisingo teismo McNamaroms.

* * *

«Kataliko» leidėjas J. M. Tananavičius N48 savo laikraščio praneša, jog dienraštį pradės leisti ne nuo naujų metų, kaip buvo išpradžių pagarsinęs, bet nuo ateinančio pavasario. Priežastis atidėjimo:

«Ant apskelbimų labai mažai dar gauta dienraščiu pritariančių, o antra — «Kataliko» nauji namai kaip tik iki Kalėdų bus pabaigta».

Skaitytojai, turbūt, atsimena, kaip neperseniai «Katalikas» gyrėsi gaunąs tukstančius pritarimų savo dienraščiu Keista atmaina.

* * *

N 48 «Lietuva» savo politiškoje žinioje išranda, kad «chiniečių kultura nestovi žemiau, negu Rusijoje».

Gal tikrai viena «Lietuva» ir yra tos nuomonės, kad Kinijos kultura nestovi žemiau, negu Rusijos.

* * *

N 125-6 «Lietuvos Žin.» p. A. Rimka paduoda kun. Tumo paskaitą apie lietuvius išivius Amerikoje. Tumas sako, nėra tarp Amerikos lietuvių nei vieno inteligento; kad Amerikos lietuviai «kriaučukai», šį-tą perskaite, skaito save mokytais, atmeta dievą ir bažnyčią ir tt, žodžiu sakant, Amerikos lietuviai nepatinka Tumui nei iš vieno atžvilgio.

Vienok kiekvienam reginčiam aišku, kad Amerikos lie-

tuviškoji liaudis nestovi žemiau apsišvietime ir susipratime, negu Lietuvos lietuviai. Tumui Amerikos lietuviai nepatinka daugiausia, be abejonės, dėlto, kad jie jau šiek-tiek mąsto ir kunigams rankų nelaiszo, o ir apie tikėjamą sveikiau mąsto, negu sudavatkėję Didžiosios Lietuvos lietuviai.

Štai ką Tumas sako apie Amerikos Liet. socialistus:

«Amerikos lietuvių darbininkų buvį pagerinimu neva rupinasi social-demokratai. Bet tai partija tų pačių «kriaučiukų», kurie neturi jokio supratimo apie patį socializmą, o tik, kaip minėta, užsiima — trukšmų darymu ir žmonių demoralizavimu».

Jeigu mūsų social-demokratai susideda iš «kriaučiukų», t. y. iš darbininkų, tai da tas nežemina mus. Darbininkai tai yra sveikiausias elementas Socialistų partijai. Iš ko gi Tumas norėtų, kad mūsų Sąjunga susidėtų? — Gal iš kunigų? Gal iš biznierių? Gal iš patrijotiškų inteligentų? Gal iš «dailių socialistų»? Bet mes jau esame patyrę, kad kunigai, biznieriai, patrijotiškieji inteligentai ir «dailieji socialistai» tiktai tiek tetinka vadovauti darbininkų minią, kaip lapė vištas ganyti. Todėl mes tų geradarių visai nepasiginame, ir džiaugiamės, kad savo organizacijoj turime daugiausia «kriaučiukų» vietoj anokių elementų. O kas link to, kad mūsų socialistai demoralizuoja žmones, tai kunigai su patrijotais tame atvejyje gerokai pralenkia socialistus

* * *

Tarp Amerikos lietuvių randame šiaip jau socialistus ir taip vadinamus «dailiuosius» ar «gražiuosius» socialistus. Šitie pastariejie priguli prie Lietuvos ir Vien. Liet. štabo. Ir nuo šitokių socialistų tenka Kovai papeikimai ir kolionės už tai, kad ji atvirai ir nuosekliai sutiko «svečius-nebuvėlius». Bet pasiskaitykime, ką apie mus mano Lietuvos socialistai N7-8 *Visuomenės*:

«Jurgellonio Lietuva, Račkausko Tėvyne, Širvydo Vien. Liet. pasiskubino užmiršti šiam kartui savo antiklerikalizmą ir ragino žmones paremti «Saulę», o ir Šliupas savo *Laisvoje Mintyje* nebe-krakadilavo, tik dėjo «svečių» paveikslus... Tautiškas hypnozinas — visur galingas, ypač reakcijos laiku, o dar gudrių reakcinių pavartotas...»

«Bet... atsirado nuoseklių ir drąsių laikraščių, kurie nebijojo nei kunigiškų, nei tautininkiškų perkunų ir gązdinimų, ir atvirai kovojo prieš «svečius-nebuvėlius». Tai Kova ir Keleivis. Tuodu laikraščiai nevisados tiksliai (apie netikslumą *Visuomenės* negali visai teisingai nuspręsti, kadangi, kaip pati pasako, nuo seno nebemato Kovos nei Keleivio ir todėl «svečių» istoriją sekė iš *Drango* ir *Vien. Lietuvinkų!* Red.), bet visuomet aiškiai nurodinėjo, kas gi toji padangė keliamoji «Saulė», o ypač jos garsisis pirmininkas.

«...Antrą vertus, matydami statų LSSajungos elgimąsi, žinodami, jog tam pritaria tokių pat pažinurų žmonės Lietuvoje, ir Amerikos «tautininkai» pradėjo svyruoti».

AMERIKA.

Sodoma kalėjime.

Pittsburgh, Pa. Pasibaigė teismas F. Merricko, redaktoriaus soc. laikraščio «Justice». Redaktorius buvo kaltina-

mas buk už melagingą aprašymą pasibaisėtinų sąlygų ir nemoralškumų Western kalėjime. Teisme iškilo tokie bjaurūs dalykai iš to kalėjimo gyvenimo, kad į teismo salę neįleista net socialistės moteris, kaip liudytojos apie tą kalėjimą. Išsiaiškino, kad patsai kalėjimo perdėtinis Chas. Bege dasileisdavo lytiškų susinešimų su vyrais kaliniams. Jis pats teisme prisipažino, kad tuliems kaliniams buvo duota moteriški vardai, kaip tai: Liza, Magdalena, poni Robertienė, Della ir kiti. Yra liudytojų, kurie minėtą kalėjimo perdėtinį po kelis sykius užtiko dasiledžiant sodomiškų griekų.

Kalėjimo viršininkams blogiau išėjo, negu jie tikėjosi, skųsdami drg. Merricką už tai, kad jis, aprašydamas kalėjimą, pastebėjo, kad kalėjimo užveizda nedorai elgiasi da ir iš tos pusės, kad neatiskiria sodomiškus prasikaltėlius nuo kitų. O dabar išsiaiškina, kad ir patį viršininkai užsiima sodomiškais griekais.

Teismas Merricką išteisino.

Prieš politiką mokyklose.

Albany, N. Y. A. S. Draper, apšvietos komisijonierius, laike savo prakalbos Mokytojų draugystėj pasakė vyti lauk politiką iš mokyklų, o vietoj to, lavint mokinius įvairiuose amatuose; ypač jis davė suprasti, jog mokiniams kenksminga ešą užsikrėsti socialistiška politika.

1,000,000 parašų už moteris.

Washington. V. Bergeris jau pradėjo kovą išgavimui moterims visose Suvienytose Valstijose lygių teisių su vyrais. Jis, kaip žinoma, yra sumanęs prašymą, reikalaujantį joms tokių teisių. Po tuo prašymu, matyt, pririnks mažiausia 1,000,000 parašų. Prašymą Bergeris įteiks kongresui.

Nesmagi Padėkavonės diena.

New York. Kelias valandas stovėjo 1,200 žmonių, alkanų, nudriskusių ir drebančių priešakyje Bowery misijos, kuri pagarsino, jog Padėkavonės dienoj duos pietus alkanims. Misijos užveizda sakė, kad pirmąsyk eilėse alkanųjų, laukiančių misijos pietų, buvo tiek daug blavų, gerų, išlavintų žmonių. Jų tarpe radosi raštininkų, knygvedžių, stenografų, mechanikų ir mokytojų.

Tukstančiai gatvių valytojų straikerių ir jų artimųjų nedatyrė Padėkavonės dienos smagumų — dauguma netiką negalėjo vištą ar kalakutą valgyti, bet ir paprasto kasdieninio valgio skundžiai teturėjo.

Neatgabeno Padėkavonės diena jokio smagumo nei straiklaužiams: jie turėjo visą dieną dirbti, ir tiktai 200 jų pametė darbą iš priežasties šventės, bet už tai buvo jiems pranešta, kad daugiau negrįžtų darbar.

UŽRUBEŽIS.

TRIPOLIS. Italai praneša apie neapsakomus turkų ir arabų žiaurumus linkui italų. Turkai ir arabai užkasą gyvus italus į žemę, sušaudą, subadą, supjaustą ir taip nukankinę nukryžliavoja

italus. Sakoma, kad atrasta 28 nukryžliavoti ir 7 užkasti į žemę italai. Turkų ir arabų moteris atsižyminčios tais pačiais žverškumais, kaip ir vyrai. Gal but, kad italai tyčia paleido tas pakalas, norėdami išteisinti savo žverškumus link turkų ir arabų.

Mušyje ties Henni krito 572 turkų ir arabų. Italai paėmė 300 turkų ir arabų ir kelis jų oficerus, kaipo belaisvius. Mušiuose ties Derna ir Tobruk krito 1500 turkų, arabų ir italų. Turkų vadas Enver Bey netolimais Benghazi stovi su 18,500 turkų ir arabų ir turi 30 naujausios mados kanuolių.

AUSTRIJA. Teisdarystės ministeris Hochenburger, į kurį parlamente tulas paleido keturis šuvius iš revolvierio 5 spalio, dabar ką-tik netapo auka čekų keršto. Hochenburger emė užsipuldinėti ant čekų už tai, kad jie kritikavo Austrijos valdžią. Savo užsipuldinėjimais taip įerzino čekų delegatus parlamente, kad tie visi sykiu puolė prie jo ir, žinoma, butų ant vietos atmokėję, bet umai sukilo vokiečiai delegatai ir po smarkiam susirėmimui su čekais sulaikė pastaruosius. Tokiu budu ministeris išliko nepalietas. Vienok parlamentas taip buvo sujudintas, kad turėjo pertraukti posėdžius.

PERSIJA. Persų policija, kaip laikraščiai praneša, susekė, kad Persijos generališkam izdininkui amerikoniui Shusteriui buvo užtaisytos kelios bombos. Sakoma, kad keli mėnesiai atgal taipgi buvo atidengtas panašus suokalbis ant Shusterio gyvasties. Persas, kuris tapo suimtas už dėllojimą bombų Shusteriui, prisiekęs, jog vienas rusas valdininkas Persijoj prikabinęs jį prie tų pasikėsinimų.

Rusija pareikalavo, kad Persija atstatytų Shusterį, kuris daug kenkia Rusijos planams Persijoje; ji taipgi reikalauja, kad Persija nuo šiol neimtų jokių svetimtaucijų savo tarnystėn be Rusijos ir Anglijos sutikimo.

Persijos parlamentas atmetė Rusijos ultimatumą (paskutinį reikalavimą), kad Persija išvytų savo generališką izdininką amerikoną Shusterį. Ji taipgi atmetė Rusijos reikalavimą, kad Persija išmokėtų jai iškaščius, kuriuos Rusija pasidarė, siųsdama savo kareivius į Persiją. Anglijos užrubežinių dalykų ministeris Grey telegrafavo Persijos parlamentui, kad priimtų Rusijos reikalavimus, bet persai, žinodami, kad Anglija eina išvien su Rusija ir kad jiedvi abidvi nori pasidalinti tarp savęs Persiją, — paniekino Grey'o patarimą. Rusija siunčia savo kariumenę į Persiją; jau atvyko keli šimtai kazokų į Teheraną, sostapilę. Persai šaukiasi užtarimo pas Suv. Valstijas. Vienok abejotina, ar šios užtars už persus. Jos tik pasirupins užtikrinti apsaugą savo piliečiumi Shusteriui.

Persijoj dabar labai prasiplatino užmušėjystės reakcijonierų. Tarp kitų užmušta Mušir-ed-Dowleh, izymus reakcijonierius ir kėsintasi ant Mušir-es-Sultaneh gyvasties, buvusio ministerių pirmininko prie išguitojo šacho; jam persauta koja, o jo tarnas užmuštas.

CHINIJA. Po įdukusiam mušini revoliucijonieriai paėmė Nankiną. Mušyje tapo užmušta 700 vald. kareivių ir 500 revoliucijonierų. Tai yra svarbiausias iš visų revoliucijonierų laimėjimų nuo pradžios revoliucijos. Nankinas yra svarbus kariškas punktas; turi didelį ginklų sądėlį, ir yra centras trijų provincijų valdybos; Nankinas taipgi yra literatiškas Chinijos centras. Mandžu kareiviai ir Mandžu gyventojai išmušė daugybę chinų, pirm negu revoliucijonieriai paėmė miestą.

Vald. kariumenė atėmė nuo revoliucijonierų miestus Han-Yangą, kuriame randasi didelė ginklų sąkrova, ir Wu-Changą. Bet sakoma, kad Wu-Chango revoliucijonieriai pasidavė, nenorėdami, kad miestas butų sunaikintas. Hankowo ir šių dviejų miestų revoliucijonieriai išreiškė norą talkytis su valdžia, reikalauda-

7 užkasti į žemę
s pačiais žveriš-
paleido tas pas-
turkų ir arabų.
Italai paėmė 300
svius. Mušiuose
talų. Turkų va-
0 turkų ir arabų

enburger, į kuri
rio 5 spalio, da-
ger emė užspul-
os valdžią. Savo
lamente, kad tie
os atmokėję, bet
slrėmimui su čė-
išliko nepalies-
kad turėjo per-

praneša, susekė,
Shusteriui buvo
esiai atgal taipgi
gyvasties. Per-
teriui, prisiekęs,
prie tų pasikėsi-

steri, kuris daug
auja, kad Persija
in be Rusijos ir

tumą (paskutini
ą išdininą ame-
vimą, kad Persi-
ė, siųsdama savo
ministeris Grey
usijos reikalavi-
su Rusija ir kad
ją, — paniekino
i Persija; jau at-
Persai šaukiasi
ar šios užtars už
vo piliečiui Shus-

es reakcionierių.
reakcionierių ir
io ministerių pir-
o jo tarnas už-

jonieriai paėmė
ių ir 500 revoliu-
onierių lalmėjimų
s kariškas punk-
ų provincijų val-
entras. Mandžu
hinų, pirm negu

q miestus Han-
ir Wu-Changą.
asidavė, nenorė-
šių dviejų mie-
žia, reikalauda-

mi, vienok, kad valdžia padarytų tulus didesnius revoliucijoni-
riams nusileidimus, negu ji ligtol žadėjo.

Japonijos valdžia mano, kad jau laikas jai, Anglijai ir Suvie-
nytomis Valstijoms įsikšti į Chinijos revoliuciją ir įvesti Chinijoje
«tvarką».

Tautiškas susirinkimas laikė slaptą posėdį, kur buvo užgirta
pasiskolinti nuo francuzų ir belgų pramonininkų \$30,000,000; apie
\$14,000,000 Chinijos valdžia tuojaus gausianti.

Visos provincijos atsisakė slūsti savo pasiuntinius Peki-
nan apkalbėjimui konstitucijos.

Valdiškai pranešama, kad vald. kareiviai pamušė revoliucijo-
nierių ties miestu Ning-Yuan.

Revoliucijonieriai sudegino visą Madžu apgyventąją Nankino
dalį.

Mongolijos sostinė Urga apšaukė save neprigulminga ir išvijo
Chinijos valdininkus. Mandžurija pradeda taipgi kilti prieš val-
džią. Japonai padeda revoliucijonieriams Mandžurijoje.

Sprendžiama, kad dabartinis ministerių pirmininkas Yuan-
Shi-Kai taps valdančiu kunigaikščiu (regentu).

RUSIJA. Pasirodo, kad nuo 1906 iki 1910 m. Rusijoje užda-
ryta 1270 laikraščių. 1058 sykius uždėta ant laikraščių piniginė
pabauda, iš kurios susidarė 496,408 rubliai. Bėgyje penkių metų,
taip vadinamos, Rusijos konstitucijos pinigiskai nubausta laikraš-
čiai 4086 sykius, arba po 73 sykius kas mėnuo. Prieš-konstitucij-
iniame gi laike bėgyje 40 metų pinigiskai nubausta laikraščiai
tikta 715 sykių, arba po pusantro sykio į mėnesį. Pastebėtina,
kad iš 208 sykių administratiškos pinigiskos pabaudos 35 sykius
buvo uždėta po 20,000 rublių už straipsnius apie Azevo ir Hartin-
go provokacijas.

Baisus badas užviešpatavo apygardose Orenburgo ir Turga-
jaus. Daug šeimynų jau mirė iš bado. Žmonės iš kaimų bėga į
miestus, bet miestuose irgi nekaip geriau. Užderėjimas Orenburgo
gubernijos šįmet buvo 86% mažesnis, negu pirmesniuose kada
buvusiuose blogiausiuose metuose.

FRANCIJA. Drg. Burcevas susekė Paryžiuje provokatorių
tulą Hawryluką, mažarusį, buvusį mokytoją. Hawrylukas jau
prisipažino, kad jis buvo taip prasikaltęs valdžiai, kad grėšė jam
mirties bausmė, vienok slaptoji Kijevo policija pasiuljo jam dova-
nojimą, jeigu jis bendradarbiaus jai. Jis apsiėmė, ir tapo paliuo-
suotas iš kalėjimo. Apart Hawryluko, drg. Burcevas nurodo Vse-
volodą Koišą, sunų užkaukazinio geležinkelio viršininko, kaipo pro-
vokatorių, kuris išdavęs karišką socialistų revoliucijonierių orga-
nizaciją, o taipgi sukosi tarp maksimalistų ir anarchistų ir išdavi-
nėjo juos valdžiai.

RYMAS. Pašvenčiant 19 naujų kardinolų, popiežius pasakė
prakalbą, kurioje garbavojo prastus bažnyčiai dabartinius laikus
ir apgailastavo, kad popiežiška galybė taip žemai nupulė. Sako,
priešai bažnyčios stiprūs ir padarė bažnyčiai neapskaitomus nuos-
tolius. Visose šalyse pradeda plėtotis modernizmas, atmetimas
viso ko viršgamtiško tikėjime ir užsitikėjimas svietiškam mokslui;
už tai, sako, viešpats nubaus bedievis.

PARAGUAY'US, Piet. Am. Revoliucijonieriai laiko užėmę
visą pietinę šalies pusę. Revoliucijonieriai turi savo rankose il-
giausią Paraguay'aus geležinkelio liniją. Jie yra gerai apsigink-
lavę ir turi visko užtektinai.

DARBININKU GYVENIMAS.

ATLANTA, Ga. Amerikos Darbo Federacijos valdy-
bon išrinkta tie patys — Gompers ir jo bendrai. Nubal-
suota užgirti Los Angeles soc tiketą šiuose rinkimuose į
miesto valdybą.

Gompers savo prakalboje reikalavo žmonėms inicijati-
vos, referendumo ir atšaukimo teisėjų, panaikinimo «injun-
ction», suvaržymo atėivystės, sumažinimo kalinių darbo, dar-
bo skyriaus Suv. Valst. valdžioje, atlyginimo darbininkui už
suzeidimus prie darbo ir atlyginimo jo šeimynai, at-
sitikus darbininko mirčiai prie darbo; Gompers taipgi rei-
kalavo įvedimo moksliško (scientific) darbo sutvarkymo.

Dabartinėje Federacijos konvencijoje atskaitos parodo,
jog Federacijoje yra 1,750,000 narių, 200,000 kurių prisidė-
jo vienais pastaraisiais metais. Federacijos izde yra \$200,000.
Federacijos unijos vienais pastaraisiais metais išleido \$5,000,-
000 vedimui straių.

LOS ANGELES, Cal. 1 gruodžio broliai McNamara
prisipažino, jog jie yra kalti pastatytuose prieš juos prasikal-
tumuose: jog James B. McNamara dinamitu suardė Los An-
geles Times butą, kame laike eksplozijos buvo užmušta 21
žmogus, o John McNamara, -- jog dinamitu suardė Llewel-
lyn geležinę dirbtuvę. Fredericks, McNamary kaltintojas
advokatas, ketina prašyti, kad teismas nebaustų mirčia
McNamary. Teismas atsibus 5 gruodžio. Fredericks mano,
kad John McNamara gaus 14 metų kalėjimo, o James B. Mc-
Namara bus pasodintas kalėjiman ant viso amžiaus. McMa-
nigal, anot Frederickso, gaus tikta lengvą bausmę, kadangi
jis padėjo surasti McNamary kalčias.

Patį McNamary advokatai patarė kaltinamiems,
kad prisipažintų, nes matė, jog negalės jų išteisinti. Detek-
tivas Burns sako, kad McNamary advokatai todėl patarė
McNamaroms prisipažinti kalčioje, kad Burnso detektivai
susekė, jog McNamary advokatai samdė žmones, kad pa-
pirktų prisaikintuosius teisėjus, idant šie balsuotų, kad Mc-
Namaros nekalti. Taip buvo suimtas Franklinas, pirmasai
iš McNamary pusės ištyrinėtojas, už mėginimą papirkti
Lockwoodą, kuris buvo pašauktas už prisaikintą teisėją ir
gal butų buvęs išrinktas. Atrasta \$4,000 pas suareštuotąjį
Frankliną ir \$400 pas Lockwoodą. Sako, tie \$400 buvo duo-
ta tikta, kaipo rankpinigiai, o \$4000 butų gavęs po patar-
navimui.

Platesnių žinių apie priezastis, privertusias McNamaras
prisipažinti, truksta.

IŠ DRAUGIJU GYVENIMO.

CHICAGO. Šio miesto socialistai suorganizavo mo-
kyklą mokiniui dalykų, butinų miesto valdymesi. Moky-

toju yra Kennedy, profesorius Norhtwestern universiteto. Tas universitetas daleidžia minėtos mokyklos mokiniams naudotis jo knygynu.

VOKIETIJA. Socialistai oficiališkai atidarė priešrinkiminę kovą. Rinkimai į parlamentą atsisbus 12 sausio 1912 m. Socialistai laikė milžinišką susirinkimą Magdeburge. Kalbėtojai daugiausia kalbėjo prieš kares, prieš didelį ginklavimąsi, prieš užlaikymą tokio didelio skaitliaus kareivių nuolatinėje tarnystėje; buvo taipgi protestuota prieš baisų parbrangimą pragyvenimo. Kapitalistai katalikai susivienijo su kapitalistais protestonais ir išvien veda aštrią kovą prieš socialistus. Saxonijoje progresistai ir taut škieji liberalai susivienijo savo priešrinkiminėje kovoje prieš socialistus.

K O R E S P O N D E N C I J O S .

HARRISON, N. J. Linksma darosi, paėmus į rankas laikraštį ir matant, kaip lietuviai socialistai visose kuopose darbuojasi; rengia prakalbas, teatrus, diskusijas, skaito referatus ir tt.

Bet pas mus visai kas kita. Apie pusmetį čia susitvėrė LSS. 161 kuopa, ir nuo to laiko, vietoj skelbti vargšams darbininkams apšvietą ir socializmą, pradėjo kelti ypatingus vaidus savo susirinkimuose. Priežastis visų tokių nesmagumų yra pats kuopos organizatorius, kuris, visai nieko apie organizatiškius reikalus nesuprasdamas, pradėjo saivališkai visus kuopos narius kontroliuoti. Štai vienas iš tokių jo pasiūlymų:

Kada sekretorius apturėjo nominacijų blankas, IV rajono viršininkų nominacijoj turėjo dalyvauti visa kuopa, bet mūsų organizatorius su sekretorium nominavo patį save, pasirašė ant blankos ir be kuopos žinios pasiuntė atgal IV rajono sekretoriui.

Lapkričio 8 d. buvo minėtos kuopos susirinkimas. Sekretorius, nemanydamas atsilankyti ant susirinkimo, visus kuopos raštus perdavė organizatoriui. Tas, susirinkime užklaustas, kur randasi IV rajono nominacijų blankos, atsakė: «Aš nieko nežinau, kur jos randasi, turbut, nusimetė kur», bet vėliau ir sekretorius atėjo susirinkiman ir paaiškino, kur blankos randasi. Iš tokio viršininkų saivaliavimo kuopa pasipiktino, pradėjo prieš juos protestuoti, ir užsikūrė vaidai.

Organizatorius, nelaukdamas kol kuopa jį prašalins, pats prasišalino nuo tarnystės. Labai linksma, gal tai bus galas ir vaidams, gal kuopa galės kuo nors prakilnesniu užsiimti, negu vaidai.

Tiesa, kuopelė buvo surengus trejatą vakarų, bet ačiū organizatoriui ir ten nebuvo atsakančios tvarkos, taigi ir pasėkmės buvo nepergeriausios. Negalima čia ir pačią kuopą pagirti už tokių viršininkų palaikymą, kp., mat, nesuprato organizatoriaus gabių melagysčių ir pasigyrimų. Linkėtina,

kad kuopa daugiau prisilaikytų tvarkos ir solidariškumo.

A. Jurevičia,

Sio rašteliio teisingumą paliudija Izd. F. Kazakevičia ir A. Kazakevičia.

PORT WASHINGTON, Wis. 18 lapkričio laikė prakalbą drg. M. Kirtiklis iš Boston, Mass.

Kaip tik vietiniai lietuviai išgirdo, kad bus socialistų parengtos prakalbos, tai nekurie karštuoliai tuojaus ėmė ginkluotis. Tris vyrai pasipirkę po du tuzinų kiaušinių, kiti prisikrovė akmenų į kišenius, ir ėjo, žadėdami pavaišinti kalbėtoją. Rengėjai norėjo pasišaukti policiją, kad nekiltų betvarkė, vienok kalbėtojas nepatarė tą daryti, o kerštinčiai jokių išsišokimų neparodė.

Nuėjus į svetainę, kalbėtojas rado jau apie 300 žmonių. Pradėjęs prakalbą, aiškino apie socializmą, nurodinėjo jo tikslą ir jo veiksmą; po tam papasakojo apie tikėjimo istoriją, nurodinėjo kunigėlių darbelius ir pajudino moterų klausimą.

Klausytojai atidžiai klausėsi, ramiai užsilaike, nors kalbėtojas ir smarkiai kirtu, kam reikėjo sukirsti. Net kelias davatkų susigraudino ir ašaras ritino.

Po prakalbai susitvėrė LSS. kuopa iš 8 draugų; žadėjo da ir daugiau prisirašyti. Kuopa da neturi numerio.

Ketiname 5 gruodžio vėl pasikviesti tą patį kalbėtoją.

B. N o r k a i t ė .

AURORA, Ill. 18 lapkričio 123 kuopa LSS. parengė prakalbas. Kalbėjo drg. K. Šeštukas. Kalbėtojas plačiai išaiškino žilos senovės žmonių gyvenimą, o paskui laipsniais perėjo iki šių dienų gyvenimui. Taigi prakalboje išdėstė, iš ko atsirado karaliai, ponai ir dvasiškija; kaip jie išnaudojo ir tamsybėje laikė žmones ir kaip jie šiandien skriaudžia darbininkus. Ragino darbininkus skaityti laisvus ir darbininkiškius laikraščius ir knygas, gvildenančius socializmą, aiškinančius darbininkų reikalus arba abelnai nešančius darbininkams sveiką apšvietą. Aiškindamas socializmo mokslą, kalbėtojas pasakė, kad tik per apsišvietimą žmogus tampa tikru kovotoju už darbo žmonių teises. Paskui drg. Šeštukas kalbėjo apie reikalingumą moterims lygių su vyrais teisių; nurodinėjo, kad motinos turi rūpintis išauklėti tikrai naudingus žmonijos narius iš savo vaikučių. Ant užbaigos kalbėtojas ragino klausytojus rašyti į 123 kp. LSS. ir visiems glausties po socializmo vėliava; nes tik socializmas panaikins bjaurų šiandieninį surėdymą.

Pabaigus prakalbą, kalbėtojui buvo užduota keli klausimai, kuriuos jis aiškiai išrišo. Prakalba, abelnai, labai patiko publikai. Ir 123 kp. taria širdingą ačiū draugui kalbėtojui.

Galiaus kalbėtojas paprašė publikos, kad paaukautų jam kiek apdengimui lėšų. Suaukauta \$6 80, iš kurių paskirta \$3.00 drg. Šeštukai: \$1.20 kelionės lėšų ir \$1.80, kaip auką beturčiui mokslėiviui; likusius pinigų pasilikti kuopa apmokėjimui išlaidų.

M. P.

lidariškumo,
urevičia,
d. F. Kazaa.

pkričio laikė pra-

ad bus socialistų
iai tuojaus omė
au kiaušinių, ki-
ėdami pavaišinti
ija, kad nekiltų
yti, o kerštinčiai

apie 300 žmonių.
ą, nurodinėjo jo
e tikėjimo istori-
ro moterų klau-

silaikė, nors kal-
ti. Net keliatas

3 draugų; žadėjo
numerio.

patį kalbėtoją.
r k a i t e.

pa LSS. parengė
bėtojas plačiai
paskui laipsniais
ikalboje išdėstė,
up jie išnaudojo
skriaudžia dar-
s ir darbininkiš-
cijalizmą, aiški-
učius darbinin-
mo mokslą, kal-
gus tampa tikru
g š-štokas kal-
ais teisių; nuro-
ikrai naudingus
ūgos kalbėtojas
isiems glausties
naikins bjaurų

ota keli klau-
elnei, labai pa-
draugui kalbė-

ad paaukautų
0, iš kurių pa-
į ir \$1.80, kai-
s pasiliko kuo-
M. P.

Aukautojų vardų nededame, kadangi nevisi jie priduo-
ti, o dauguma aukavo po labai mažai. Red.

CAMBRIDGE, Mass. Ne pro šalį bus pranešti, kad
šįmet ir Cambridge'o socialistai nesnaudžia, o dirba išsijusę.
Retas šventadienis praeina, kad nebūtų šiokio-tokio viešo
susirinkimo, prakalbų, dikusių ar paskaitų.

12 lapkričio vietinė 71 soc. kuopa parengė prakalbas.
Kalbėjo F.J. Bagočius, J. Gegužis, P. Baltrėnas ir L. Grišk-
tas; visi kalbėjo vienoje temoje — Socializmas ir dabartinis su-
rėdymas. Deklamavo V. Palekniūtė.

Prie kuopos prisirašė 12 naujų narių, tarpe jų ir 6 mer-
ginos. Dabar 71 kuopa turi virš 30 narių, tarp kurių net
10 merginų. Labai linksma, kad jau ir mūsų merginos pra-
deda susiprasti ir stoja vienon eilėn su vyrais kovotojais už
žmonijos labą. Knygius pardavė literatūros už \$3 00. Au-
kų surinkta \$4.00 su centais.

Tą pačią dieną atsibuvo mėnesinis kuopos susirinkimas.
Nurtarta surengti eilę prelekcijų, už prelegentus kviesti St.
Michelsoną, Dr. F. Matulaitį ir F.J. Bagočių.

M. Banevičiūtė paaukavo 71 kuopai branzaletą \$12.00
vertės, kurio pinigų manoma sunaudoti apšvietos reikalams,
Draugei M. B. ištariame ačiu.

J. P l o k š t y s.

SCRANTON, Pa. 12 lapkričio draugai, sympatizuo-
jantieji soc. idėjai, sušaukė susirinkimą, kurio tikslas buvo
atgaivinti 2-rą kuopą LSS.

Pirmesniaisiais to dalyko sumanytojais buvo A. Grybas,
M. Valentinavičius, M. Šalna, J. Petraitis, P. Peseckas, A.
Raudonaitis, L. Stankus, F. Lesajus ir anglų Soc. partijos at-
stovas B. J. Sailf. Visi šie draugai priklauso prie anglų
Soc. partijos ir pasilieka kuopos nariais, mokant tik po 5c į
kuopos išdą.

2-ros kuopos valdyba: org. M. Valentinavi-
čius, prot. sek. J. Petraitis, fin. sek. J. Balt-
runas, išd. F. Živatkauskas.

PATERSON, N. J. Per vestuves pp. B. Tačionio su
M. Adomavičiute, atsibuvusias 25 lapkričio, drg. T. S. ir ki-
ti paaškino, kad būtų gerai, jei svečiai paaukautų kiek lais-
vės kankiniams; sako, tokis darbas būtų puikus paminėjim-
as jaunavedžių. Suaukavo \$7,70.

Aukavo: B. Tačionis \$1.00; M. Adomavičiūtė, E. Kin-
deras, T. Sarapas, J. Valatka, V. Adomavičius, J. Dvorec-
kas ir P. Jarulevičius — po 50c; J. Jonikis, E. Jonikienė, J.
Faltinaitis, J. Petraitis, L. Tačionis, O. Ulšinskienė, V. Di-
lius, V. Jasiukevičius, J. Šmukus ir J. Karaliaučius — po 25c;
A. Jonikiūtė, M. Rimutė, M. Navickiūtė, V. Dvoreckas,
O. Zaleckiūtė, M. Seriaivičius ir J. Sauras — po 10c. Atėmus
persiuntimo lėšas, pasiūsta «Kovos» red. \$7,55.

Aukavusiems tariame širdingą ačiu.

T. S a r a p a s.

Aukų kankiniams \$7,55 gauta ir bus pasiūsta tam tik-
ram Kank. Šelp. Kom. «Kovos» Ad-ja.

WELLS, Mich. Siame miestelyj darbai eina gerai, už-
darbiai vidutiniški. Kitokių darbų nėra, kaip tik lentų pjū-
vyklos. Iš kitur pribuvusiam darbas nesunku gauti.

Yra burelis pavienių lietuvių, iš kurių mažai kas teskai-
to laikraščius. Pas mus ateina šie laikraščiai: «Kovos» 1
egz., «Keleivio» 2 egz., «V. Liet.» 1 ir «Lietuvos» 1.

A. D i č i u s.

*****
* MOTERU SKYRIUS. *
*****

Ideališkoji «pati» Persijoj.

Jokis svetimtautis vyriškis niekuomet negalėjo įgyti net
paviršutinišką įsižiūrėjimą į persų naminį gyvenimą, bet
kartas nuo karto kokia svetimtautė misijonierė arba kokio
svetimtaučio diplomato pati galėjo gauti supratimą apie gy-
venimą persiškame hareme. Persai, kaip ir turkai, povaliai
pradeda atsiskyti nuo daugpatystės, kadangi biednumas ša-
lies retai kuriam bedaleidžia užlaikyti daugiau kaip vieną
pačią.

Persų merginos dažnai išteka pirm 15 metų savo am-
žiaus, o jaunikis merginai arba mergina jaunikui visuomet
yra tėvų paskiriami. Kai-kada, vienok, mergina panaudo-
ja savo vergą, kuris nurodytų ant gatvės jaunikį, apie kurį
ji yra girdėjusi. Jeigu jai nepatinka jaunikis, tai ji štai ko-
kiu budu parodo neužsiganėdinimą iš jo: Jaunikio motina,
maž-daug suzinėjusi apie pasogą, apsilanko pas merginos
motiną; ir tuomet ji taip šurkščiai vaišina jaunikio motiną,
kad dažniausia ten-pati ir sujra visokie planai apie ženybas.

Jeigu dalykai švelniai vyksta, tai mergina ir jos gimė-
nės moteris aplanko jaunikio namus ir tokiu budu jis kai-ka-
da turi progą pirmąsyk pamatyti sau menamą jaunąją. Jo
motina kartais jį kur-nors paslepia, taip kad jis galėtų pasi-
žiūrėti į merginą. Ta mergina gal buvo jau kada parodyta
ant gatvės, bet, kadangi visos persų moteris apsidengia juo-
do šilko apsiautalu nuo viršugalvio iki kulnų, pasilikdamos
tiktai ant veido retesnį uždangalą, pro kurį galėtų žiūrėti ir
kvėpuoti, tai jis negalėjo dažinoti, ar ji yra graži ar negraži.
Vyras gali atsiskyti nuo priėmimo sužadavimo, kurį jo tė-
vai išanksto jam buvo prirengę, bet šitokiame atsitikime jis
turi sužadotinės tėvams užmokėti pusę tos vertės, kurią su-
žadotinė būtų jam atnešus, kaip pasogą. Vienok vyras žė-
mai pasistato save kitų vyrų akyse, jeigu jis pasinaudoja iš
šitokios teisės.

Persai patys žiuri į savo pačias su puikybe, išaugšto, ir
daugumas jų esti labiausia užganėdinti, kuomet pačios jų bi-
josi. Sykį pas vieną anglę atsilankė vienas persas urėdnin-
kas su savo pačia. Kada jo pati įžengė į anglės kambarį,
tai pats, atsikreipęs į anglę, pasakė: «Argi mano pati negra-
ži? Ji taipgi yra ir gera pati — ji labai manęs bijosi». O jo
pati tuom tarpu, matomai, tyčia drebėjo prieš jį, kad parody-
ti, jog jis teisybę apie ją sako; gi kuomet kalba perėjo ant

kitokių dalykų, tai ir drebėjimas su «baime» išnyko.

Laikė sužieduotųjų vaikiniui taipgi sunku sužinoti, ar jo galėsianti buti pati graži ar ne, nes taip esti jos veidas nutepas, jog esti pažymu iš—po dažų tiktai arba didelis gražumas arba didelis negražumas, o paprasto gražumo ar negražumo nepastebėsi.

Tarp perso—paties ir persės—pačios labai mažai tėra draugiškumo arba pasitarimo. Pas turtingesnius persus net namų gospadorystė ir priežiūra yra pavedama tarnui, kuris tiktai atskaitas išduoda savo ponui. Pačios labai retai kada temoka skaityti ar rašyti, vienok jos yra labai geros virėjos, mezgėjos ir siuvėjos.

Netgi vaikai nesuveda tėvus į artimesnius ir draugiškesnius ryšius. Persas tėvas yra kaip tai keistai šaltas pagaliaus iš atžvilgio į savo sunus. Ir tiktai tąsyk jis daugiau atidos į juos atkreipia, kada jie esti nepaprastai gražūs ar protingi.

Senatvėje daugelis moterų tampa tikėjimiškais fanatikėmis, ir atlieka ilgas tikėjimiškas kelones į šventas mahometonų vietas.

Dana.

BELETRISTIKA.

Solomon Bauch, M. D.

Avis ir Vilkas.

Vertė J. A.

AVIS sau ramiai ganyklose graužinėjo žolę, kuomet ji pamatė toluoj kokį tai sutvėrimą, gulintį ant žemės ir konvulsiviškai besiraitantį. Ji tapo paminta sąjausmo ir greit nubėgo pas tą sutvėrimą. Ir, ant savo nusistebėjimo, jina atrado gulintį vilką, kriokiantį nuo baisių skausmų.

— Kas jums yra, mano gerbiamasai pone? — nužemintai klausė geroji avis.

— O! aš esu didžiausiuose sopuliuose. Ar neateitumėt man pagelbon, mano geraširde drauge?

— Kaipgi ne? Žinoma, kad pagelbėsiu, — skubiai atsakė mažo supratimo ir didelio nusizeminimo avis. Bet ji da užklausė: — Kuom aš galiu pagelbėti jūsų didybei?

Vilkas su veidmaininga mina, plačiai šyptelėjęs, pasakė:

— Eik greit ir atnešk man vandens arba parink man lapų arba delikatnių šakelių, kuriais galėtum pridengti mano žaizdas; kadangi tos žaizdos deginte mane degina. Meldžiamoji, išklausk mano prašymo; aš niekuomet nepamiršiu jūsų gerumo.

Malonioji avis, susimaišius iš priezasties skaudaus reginio ir nelaimingo maldavimo, nubėgo, atnešė vandens, pririnko lapų ir šakelių, nuplovė žaizdas ir apdengė jas, idant jos neišsiplatintų, o greitai užgytų.

Geroji avis užmiršo apie pirmesnius susidurimus su savo didžiausiu priešu, ir, nežinodama apie sau busiantį pavojų, gydė ir maitino vilką per dienas ir per naktis, pati neesdama ir nemiegodama, pakol jos ligonis lengvai galėjo judėti.

Vilkas, kaip ir dauguma bepasveikstančių ligonių, igijo išimtinai tvirtą apetitą. Jis ilgai apie avį nemastė ir vieną dieną susiraukęs pasakė:

— Mano geroji durne, rengkis prie mirties

Avis, išgirdus tokią papurtančią naujieną, ėmė drebėti ir su maldaujančiomis akimis, pilnomis ašarų, maldavo savo pono, kad jai gyvastį dovanotų; ji pradėjo jam priminti, kaip ji išgelbėjo jam gyvastį, bet žiaurus žvėris nei klausyti nenorėjo.

— Aš esu alkanas ir aš turiu turėti sau pietus. Tu didelė saumyle, kvailagalve, ar tu nežinai, kad aš pasidarau sau geriausius pietus iš avienos. Kaip tu gali daleisti, kad aš tavo brolių suėščiau, kuomet tu gali išgelbėti jo gyvastį, paaukaudama savo gyvastį?

— Bet mano brangus pone...

— Daugiau nei žodžio! — kaičiai sušuko žiaurus žvėris, ir, pirm negu ji galėjo murmelėti kitą kokį žodį, vilkas puolė ant jos, sudraskė ją į šmotus ir godžiai ją suėdė.

M o r a l a s.

Juo nuolankesnis busi, juo didesniu vergu pasiliksi. Jeigu laukinį žvėrį bučiuosi, tai jis tave kąs.

SAJUNGOS REIKALAI.

Rajonų reikaluose.

Pasekmės VIII Rajono referendumo rinkimui to rajono viršininkų:

Org. T. Dundulis,	81	kp. gavo balsų—	63.
Sek. M.M. Juška,	22	„ „	— 37.
Fin. sek. V. Kalinauskas,	37	„ „	— 40.
Kasieriaus J. Šmotelis,	4	„ „	— 43.

Veikiamas Kom.

A. Kvedaras,	37	„ „	— 64.
P. Galskis,	81	„ „	— 46.
P.M. Kaitis,	81	„ „	— 46.

Agitacijos Kom.

M. Dondulienė,	81	„ „	— 63.
V. Kalinauskas,	37	„ „	— 40.
S. Danilavičia,	81	„ „	— 39.
J. Buragas,	4	„ „	— 36.
A. Lekavičė,	4	„ „	— 30.

Antrašas VIII rajono sek: M. M. Juška, 2336 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.

Ligl. VIII-to rajono sek. J. Kuzmickas, 167 Dickson St., Chicago, Ill.

susidurimus su sa-
au busiantį pavojų,
aktis, pati neesda-
vai galėjo judėti.
učių ligonių, įgijo
vį nemastę ir viena

nirties
jieną, ėmė drebėti
šarų, maldavo savo
jam priminti, kaip
nei klausyti nen-

au pietus. Tu di-
, kad aš pasidarau
i gali daleisti, kad
šgelbėti jo gyvastį,

uko žiaurus žvėris,
kokį žodį, vilkas
tai ją suėdė.

vergu pasiliksi.

*****
L A I.
*****

referendu-
r šininkų:

63.

37.

40.

43.

64.

46.

46.

63.

40.

39.

36.

30.

ška, 2336 So.

ic k a s, 167

L. S. S. I R a j o n o X I I K o n f e r e n c i j a a t-
sibus 31 d. gruodžio (December) 1911 m. Socialistų svetainėje, So. Colony St., Wallingford, Conn. Konferencijos posėdžiai prasidės 9 val. ryte.

Tad kuopos malonės prirengti įnešimus ir prisijusti kuodžiausia delegatų: turime daug savo bėgančių reikalų sutvarkyti ir užvesti ant Naujo meto tvarką mūsų rajone. Nes tarpe mūsų draugų energija yra apmirusi, viskas išpalengvo slugsta žemyn. Veik visi draugai, pastaruoju laiku nominuoti į rajono komitetą, atsisakė. Todėl rinkimus rajono viršininkų prisieis konferencijai atlikti.

Kuopos privalo prisijusti konferencijai gerus sumanymus linkui agitacijos klausimo, o ypač ateinantiems 1912 metams, kaipo metams Suv. Valst. prezidento rinkimų.

Kuopos malonės įnešimus—sumanymus prisijusti kelioms dienoms pirm konferencijai pasidėsiant; tuomi susitrupins konferencijos darbas.

Su socialistiška meile I-mo rajono sek. V. T. J o k y m a s, 71 William St., Wallingford, Conn.

APIE MUS PACIUS.

I. Musu Organizacija.

Kas LSS. iššaukė. Niekas pasaulyje neapsireiškia be tam tikros priežasties. Taip-pat ir S-ga neatsirado be tam tikros priežasties.

Pirmiausia priežastis, iššaukusi S-gos gimimą, žinoma, yra ta, kuri iššaukė ir visas kitas socialistiškas partijas ir organizacijas, butent, dabartinės, kapitalizmo sutvertos, ekonominės sąlygos ir visuomeniški sątikiai tarpe draugijos kliasų. Mat, darbo įrankių pasigerinimas davėdė iki to, kad daiktai dabar gaminami ant nepalyginamai didesnės papėdės, negu pirmiau. Kur pirmiau vienas žmogus su staklėmis išausdavo per dieną apie 15 mastų audeklo, ten dabar išaudžiama per dieną šimtais mastų, vartojant dabartines naujausias audžiamasias mašinas; kur pirmiaus geras artojas per dieną apardavo vieną dešimtinę žemės, ten šiandieninėmis garu ir elektra varomoms mašinoms per dieną aparia dešimts dš-nių; pirmiaus įvairūs amatininkai gamindavo dalykus su pagelba tam tikrų rankinių įrankių, šiandien ten viską pagamina milžiniškos mašinos, kurios randasi taip—jau milžiniškoje trioboje, vadinamoj fabrika. Tokis daiktų išdirbimas ant didelės papėdės reikalavo daugybės darbininkų. Įvestosios mašinos galėjo gaminti daiktus daug pigiau, negu amatininkas, todėl pastarasis turėjo mesti savo amatą ir eiti dirbti į dirbtuvę. Dirbtuvėje viskas priklausė fabrikantui, o darbininkas tik tai ten dirbo, už ką gaudavo žinomą užmokestį. Toji užmokestis visada buvo mažesnė, negu darbininko atliktas darbas buvo vertas. Darbdaviai iš to nedamokėto darbo turtėjo vis labiau ir labiau. Pagalios darbo įrankių, t. y. dirbtuvės ir mašinų savininkai nuėjo taip toli savo godume, kad visai neatsižvelgė į savo darbininkų padėjimą, kuris tapo vis blogesniu ir žiauresniu. Kad apginti savo reikalus, darbininkai

organizavosi į organizacijas, pirma į ekonomines (unijas), o paskui, patyrę, kad, su vienu ekonominių organizacijų pagelba, negalima iškovoti sau tikro buvio pagerinimo, — susiorganizavo į grynai darbininkiškas politiškas organizacijas, vadinamas socialistiškoms. Tokios organizacijos visupirma susiorganizavo tose šalyse, kur pramonija stovėjo ant augšto laipsnio, o vėliaus — kur pramonija mažai buvo išsivysčiusi. Pavyzdin, Didžiosios Lietuvos lietuviai taipgi gyvena tokioje šalyje, kur pramonija stovi ant visai žemo laipsnio, todėl ir socialistiškasis judėjimas pas lietuvius prasidėjo daug vėliau, negu Vokietijoje, Francijoje, Anglijoje ir kitose šalyse. Ta pati didžioji priežastis, kuri darbininkus privertė organizuotis į socialistiškas organizacijas Lietuvoje ir visose kitose šalyse, privertė ir Amerikoje gyvenančius lietuvius organizuotis į L. S. Sąjungą, idant apsiginti nuo tolesnių kapitalistų išnaudojimų ir vesti kovą už socializmo įvykdyimą.

Kita svarbi priežastis, kuri veikė L. S. S-gos suorganizavime, buvo tai įtekmė Lietuvos ir Rusijos social-demokratijos ant Amerikoje gyvenančių lietuvių ateivių. Mat, didžiama mūsų S-gos tako pramintojų buvo susipažinę su socializmo idėja ir mokslu Rusijoje, dalyvaujant vietinėse slaptose socialistiškose organizacijose arba mokyklas lankant. Ekonominė sąlyga ar valdžios persekiojimai, tie žmonės buvo priversti iškelti į svetimą šalį. Naujai atkeliavę jie pamatė, kad čion lietuviai darbininkai taipgi išnaudojami, ir priegtam jų jų buvio pagerinimu visai nesirupina nacionalistinės ir laisvamaniškos organizacijos: SLA, TMD, ir LLS. Tad jie suorganizavo dabartinę LSS. Ta org pasistatė sau už siekį ir pareigą agituoti, šviesti ir organizuoti lietuviškai kalbančius darbininkus, idant prirengti juos prie kovos už pagerinimą darbininkų padėjimo ir pagalios galutinio panaikinimo šio kapitalistinio surėdymo ir įvykdymo socializmo.

(T. B.)

L. S. S. Finansu Apykaitos.

Už Lapkritį mėnesį, 1911 m.

Į P L A U K O S.

Mėnesinių mokesčių:

Kuopos Įmokejo	Kuopos Įmokejo	Kuopos Įmokejo
4 6.90	41 3.00	100 5.20
7 8.60	45 1.20	105 6.70
9 2.25	46 11.20	106 4.05
11 5.80	48 4.00	114 2.40
17 10.90	51 4.85	115 5.60
18 1.00	52 4.70	123 1.60
19 15.90	55 2.80	133 5.60
21 8.15	58 2.20	136 8.25
29 7.00	60 15.35	137 13.95
30 6.40	65 2.00	144 5.10
31 7.60	67 8.00	145 5.20
32 2.20	71 3.60	147 2.80
34 7.60	80 7.50	151 2.25
36 1.60	83 3.20	160 4.25

38	1.00	84	3.80	164	1.25
40	4.20	91	3.00	165	2.20
					253.90

Pavienių sąnarių mokesčiai.

J. Vaitulis 2.50; J. Danta 2.00; J. Preikšas 1.75; J. Stepovavičius 1.45; J. Gataviackas, P. V. Žemkus, Z. Kušleika, M. Susmara, S. Rauduvė — po 1.00; T. K. Čiuberkis 50c. Viso 13.20

Prenumerata «Kovos».

Latvijos Soc. Dem. Darb. Partija 10.00; J. Rumbavičius 4.00; per P. Šlekaitį 3.00; K. Kazulis, J. Grušas, T. Tamulevičius, P. Kauneckis, J. Šimbel, B. Žolynas, A. Ramanauckas per Žemaitaitį, L. Uk. Kl. per M. Žuką, S. Precevičius per Pruselaitį — po 2.00; F. Bauž per Kasparavičių 1.95; P. G. Aleksynas 1.50; A. Dagis per Aleksyną, Ch. Rice per A. Purvį, A. J. Dičius, J. A. Duoba, K. Kelpša, J. Banievič, J. Girčis, A. Banionis — po 1.00; J. Stankevičius per J. Šukį 50c.; V. Darmavičius ir G. Snitcer po 25c. Viso 47.45

Pavieniai Kovos num. ir prenum. kortos.

Už pr. kort.: K. Ustupas 17kp. 7.00, P. Cereška 2.00, P. Šimkus, J. Dementis, St. Šobas, A. Krajauckas, S. Danilavičius — po 1.00. Sykiu 14.00. Pav. «Kovos» NN. 20.95. Viso 34.95

Įvairių įplaukų.

Už randą ir gazą 15.20, už apgarsinimus garsinamus pagal kontraktus 45.96, už literatūrą 20.21, už paš. darbus seniau atlikti 2.00. Viso 83.37

SUTRAUKA ĮPLAUKŲ

Buvo izde November 1, 1911.....	115.70
Mėnesinių duoklių.....	\$253.90
Pavienių sąnarių mėnesinių duoklių.....	13.20
Prenumeratų «Kovos».....	47.45
Už apgarsinimus (cash).....	26.10
Už literatūrą (cash).....	17.16
Už pašalinius darbus.....	128.35
Įvairių įplaukų.....	83.37
Pavieniai «Kovos» numeriai.....	34.95
Čarteriai (kp.: 162).....	1.00
Išviso	721.18

IŠLAIDOS.

«Kovos» išlaidos.

Statymas 96.00; pačtas ir nuvežiojimai 26.25; spauda 46.80; popiera 48.00. Viso 217.05

Namų išlaidos.

Randa 35.00, gazas 2.50, elektra 2.62, anglis 6.50. Viso 46.62

Pašalinių darbų išlaidos.

Statymas 44.00, popiera 9.70, ekspresas 45c. Viso 54.15

Inventorius.

Atlasas 1.25

Visoki išdavimai.

Už du Griniaus sulaukytus bankoje čekius 16.00, pašiukai ir rubber band 30c., benzinas 32c., aliejus 15c., lajus 10c., krėslo pataisymas 25c., liampai manteliai 30c., krasos ženkliai 14.04, važinėjimai 75c., laikraščiai 92c. Viso 33.13

Algos.

Redaktoriui 60.00, Administratoriui 60.00, knygvedžiui 36.00, Centro sekretoriui 15.00. Viso 171.00

SĄTRAUKA IŠLAIDŲ.

Kovos išlaidų.....	217.05
Algos.....	171.00
Namų išlaidos.....	46.62
Pašalinių darbų išlaidos.....	54.15
Visokių išdavimų.....	33.13
Inventorius.....	1.25
Viso kartu	523.20

Įplauké - - - - - \$721.18

Išėjo - - - - - 523.20

Lieka - - - - - 197.98

Klaidos atitaisyimas. Pereitoy apyskaitoje už October mėnesį, sąnarių mokesčių skyrių pakvituota 90 kp. \$4.80, turi but 89 k.

Administratorius *A. Žymontas.*

Turtų Kon. Kom. { *F. Kušleika*
J. Norvaiša
J. Mickevičius

Draugai ir Draugės LSS.

Kaip liudaa darosi, kad paimi «Kovos» numerį ir randi kuopos viršininkų ir sekretorių adresuose, jog pirmiaus buvo numirusių kuopų tik 14, o dabar net 17. Kodėl pas mus taip darosi? Štai kame reikia jieškoti atsakymo ant to klausimo: Musų kuopos, gyvenančios kaimyninkystėje, nesusižino viena su kita ir veikia kiekviena sau, neatsižvelgdama į kitą, rengiant prakalbas, referatus ir tt.

Kur yra didelės kuopos, tenai tankiai yra rengiamos prakalbos ir referatai, platinama socializmo idėja; tokiu budu ten vis auga skaičius musų susipratusių draugų. O mažoms kuopoms persunku yra susilyginti su didesnėmis kuopomis rengime prakalbų arba referatų, nes lėšuoja kalbėtojų kelionės ir da kai-kada reikia užmokėti už sugaištą dieną. Tokios kuopos ir bijosi, kad nereiktų iš savo kišeniaus pridėti. Taip tos mažos kuopos, nieko neveikdamos, darbininkiško susipratimo neplatindamos, ir pakrinka.

Aš manyčiau, kad musų kuopos turėtų susižinoti viena su kita, rengiant prakalbas arba referatus. Jeigu didesnė kuopa rengia prakalbas arba referatus, tai turėtų pranešti mažesnei savo kaiminkai kuopai apie tai. Tokiu budu, mažesnė kuopa galėtų pasinaudoti taja proga, jai nelėšuočių kalbėtojas. Jai lėšuočių tik apgarsinimai ir svetainė; tas pats kalbėtojas galėtų atlikti savo darbą dviejuose artimuose miesteliuose: vienur dieną, kitur vakare. O daug yra tokių miestelių, kurie turi socialistų kuopas, kurios už 10 ar 15 centų gali susisiekti kita su kita. Ir taip susitaupintų keli doleriai vienai ar kitai kuopai dirbant iš vien.

Taip tvarkant savo reikalus ir bendrai veikiant, musų mažesnės kuopos sustiprėtų ir praplatintų socialistiškai darbininkišką susipratimą.

Draugai ir draugės, mes matome, kad socializmo idėja plėtojasi, apie ką liudija pastarieji Suvienytų Valstijų miestiniai rinkimai. Mes matome, kad musų draugai socialistai

sumuša savo balsais dvi senasias milžiniškas republikonų ir demokratų partijas. Bet mūsų pareiga yra prisidėti prie sustiprinimo socialistiškai darbininkiško judėjimo.

P. L. Motiečius.

Redakcijos atsakymai.

D. J. Klingai, 89 kp. sek. Tamista atitaisai klaidas drg. Margaičio, kuris, anot Tamistos, neteisingai pripažino drg. P. J. Mockevičių už gabų kalbėtoją ir už uoliausią kuopos veikėją. Mę: atiduodame Tamistos patėmijams tam tikrą svarbą, vienok manome, jog neužsimoka garsinti vieno ar kito draugo negabumus. Gal drg. Margaitis be drg. P. J. M. žinios apie jį tiek gerų daiktų prikalbėjo, ir todėl gal drg. P. J. Mockevičius neužsitarauja to nemalono, kuris jį pasiektų, jeigu imtume garsinti, kas draugui P. J. M. priguli, o kas ne. Tamistos pastebėjimas, kad «Kovo» vieta yra brangintina, yra geras, vienok nemanome, kad butume per daug nusidėję skaitytojams už antrą įdėjimą atsiskaukimo, meldžiančio nelaimingam draugui pašalpos. Labai linksma nuo Tamistos girdėti, kad drg. Mockevičius jau dirba; linkime jam visiškai išgyti.

Simoni Pieteriui. Be reikalo Tamista manai, buk dėlto netalpinome Tamistos korespondencijos, kad Tamista esi «žmogelis su nuilsusioms rankoms». Mums vien, ar kas su nuilsusioms rankoms ar su nenuilsusioms: jeigu raštas tinka, tai dedame, o jei ne, tai nededame.

Klaidų atitaisymas.

N 47, korespondencijoje iš Rockford, Ill., atspausdinta, kad vietiniai socialistai dažnai parengia prakalbas ir kad jos pirma atsibudavo ant gatvių. Turi but — anglai socialistai turėdavo ir turi prakalbas, pirmiaus ant gatvių, dabar gi orui atšalus, dažnai jas rengia svetainėse. J.W. R.

Reikia taip išsykio aprašyti dalyką, kad nereikėtų taisant redakcijai galvą laužyti, kad dasiprotėti, ką norite pasakyti. Red.

No 49 pakvitavojime aukų P.J. Mockevičiui atspausda P. Krikščiūnas, Marikitis, o turi but Kriščius, Margaitis.

LSS. VII-to rajono draugų atidai.

Gerbiami Draugai ir Drangės. Pranešu jums, kad VII-to rajono ribose lankysis F.J. Bagočius su prakalbomis ir apvažinos visas VII-to rajono kuopas šiaip:

22	gruodžio 90 kuopoj,	Rhone, Pa.	7 val. vakare.
23	"	24 " Plymouth, Pa.	"
26	"	91 " Edwardsville, Pa.	"
27	"	2 " Scranton, Pa.	"
28	"	33 " Binghamton, N. Y.	"
29	"	95 " Ashley, Pa.	"
30	"	78 " Exeter Borough, Pa.	"
31	"	9 " Wilkes Barre, Pa.	2 val. po pietų.
31	"	32 " Pittston, Pa.	7 val. vakare.

Taigi, brangūs Draugai, kviečiu visus prie to nemažo darbo surengime maršruto. Plakatus darysime visoms kuopoms kartu, nes taip pigiau. Su meile jusų tarnas.

LSS. VII rajono org. M. Padolskis, 487 New Grant St., Wilkes Barre, Pa.

LSS. 29 kuopos mėnesiniai susirinkimai bus laikomi 3-čią nedėdienį kiekvieno mėnesio, 10 val iš ryto, Nelson (Gardiner) salėje, kampas 7-tos ir Adams gatvių, Springfield, Ill.

Visus užkviečia Komitetas.

LSS. 19 kuopos reguliariškasis susirinkimas atsibus gruodžio 10 d., 2 val. po pietų, Tautiskame name ant 3 lubų. Nepamirškite draugai atsilankyti ir naujų sąnarių atsiveskite.

Komitetas.

LSS 161 kuopos susirinkimas atsibus Seredos vakare, 13 gruodžio, Rensler svetainėje, 756 Harrison, Ave. Draugai nepamirškite atsiankyti, nes turime daug darbo. Taipgi atsiveskite ir savo draugus.

J.M. Mitchell.

Baltimoriečiai žinokite.

LSS. 14 kuopa parengia puikų vakarą ant 12 d. gruodžio, Utauinko vakare 8 val. Bus teatras, dainos ir prakalbos, kalbės J. Gaigalas iš Philadelphijos. Įžanga tik 25 c. ypatai ir gaus dovanų labai naudingą knygelę.

Draugiškai P. Grinius.

Ačiu.

Draugas G. Gaubas paaukavo knygų už 20 dol. suviršum, 137 LSS. kuopos knygynui, Kensington, Ill. Minėta kuopa ištaria širdingą ačiu drg. G. Gaubui už tokią gausią dovaną.

Org. J. Vilimaitis, Ižd. K. Sitavičius, Sek. E. Alginavičiūtė.

Teatras.

Dramatiškas Ratelis prie LSS. kuopų Chicagoje stato scenoje vienveiksmį vaidelį «Angliakasių Apskrityje» ir vieno veiksmo komediją «Medicinos Daktaras». Nedėlioje, 10 d. Gruodžio, 1911 m. Hull Hause svetainėje, kampas Polk ir Halsted gatvių. Pradžia 7:30 val. vakare. Įžanga 50, 35 ir 25 centai.

Abudu viršminėti veikalai pasirodys pirmą sykį ant vietinės scenos.

Kviečia visus atsilankyti Komitetas.

"Look Out! You'd better take care of Yourself"

Galvos skaudėjimas, gerklės sope, skaudėjimai krūtinėje, šonuose, pabrinkę muskulai ar kitoki slogų ženklai neieis; sunkų padėjima jeigu vartosi

Dr. Richter'io PAIN-EXPELLERI

sulyg to, kaip yra nurodyta ant pakelių; 25c. ir 50c. už bonką. Sergėkis pamėgdžiojimų ir klastavimų, žiūrėk tik kad butų Inkaras ir mūsų vardas.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
Richterio Piliės yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 50c. ir 90c.

Naujosios Giedojimo PSALMES.

Pagelba išvalnimui žmonių kunų ir dvasių iš žemiškų kančių. KAINA 10c. Adrs. V. Belaisvls, 1607 N. Ashland Ave., Chicago

“Teisybe”

Dvimešinė Darbininkų Knygėlė
 “TEISYBĖ” veidmainiai ir melgiai neskaito, ba ji jiems karti.
 “TEISYBĖS” prenumerata metams tiktai 50c.
 “TEISYBĖ”
 600 Collinsville Ave.
 EAST ST. LOUIS, ILLS.

Kas užrašys „Kovą“ per Teisybės išleisuvą tam Teisybę siųsime dykai.

PARDUODU LAIVAKORTES

ir aiūnėiu pinigūs. Atlieku visokius spaudos darbus. Užrašau lietuviškus laikraščius. Turiu agenturą apsaugos nuo ugnies. Priimu pinigus taupintmul.

P.M.KAITIS
 narys 81 kp. LSS. ir 15-os wardos Soc. Partijos
 1607 N. Ashland ave., Chicago, Ill.

Knygėlė ūkėsystės popieroms

Arba kaip tapti Suv. Valst. piliečiu. Pats vardas jau atsako už ją, todėl daug nereikia aiškinti. Prekė tik 25c. Reikalaujantiems daugiau, nuleidžia ma nuošimtis. Atsišaukite į «Kovos» Administrciją.

Rusiškai-Amerikoniška LINIJA

Vienatine be persedimo tarp Amerikos ir Liepojaus (Rusija).

9½ d. Rotterdamą	11½ d. Liepoją
III Klessa \$31.00	III kl. \$33.00
II Klessa 45.00	II klessa 47.00
I Klessa 52.00	I klessa 52.00

Reikalaujant emulkesnių žinių kreipkitės pas mūsų agentus arba pas Generališkąjį agentą.

A. E. Johnson & Co.
 Gen. Pass. Agent
 27 Broadway New York.

DRAUGAI, TEMYKIT!

P.J.Surkaraitis & F.Časekas
 Pirmas lietuviškas fotografistas
 Darbą atlieka atsakančiai ir greitai. Atėikit, visi busit užganėdinti.
 Trankimo vieta North Park ave
 randaai ant Herrin III.

Kelstone Phone Main 14-28.
 Bell Phone Lombard 2506 A.

Dr. Philip ROVNO
 423 Pine st. PHILAD., PA.
 Priėmimo valandos:
 Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
 Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

MOKYKIS ANGLIŠKAI!

Aš mokinu skaitymą, sėbizavojimą, gramatiką, sintaksę, eudėjimą, istoriją, arifmetiką, knygvėdytę ir valdiškąją tarnystę (civil service) geriausiomis metodomis ir su geru pasisekimu. Lekcijas duodu visose miesto dalyse.

Dienines ir vakarines lekcijas
 Siųsk atvirutę adresu:

Chas A. Jaffe,
 341 S. 5th st., Philadelphia, Pa.

“LAISVĖ”

Visuomenės, Kultūros, Politikos, Literatūros, Populiariškai-Moksliskas LAIKRAŠTIS

Eina du sykiu sąvaitėj: Utarninke ir Pėtnyčioj.

Laikraštis “LAISVĖ” didelio formato, talpina raštus geriausių raštūninkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikrausių žinių. “LAISVĖS” prenumerata Suvienytose Valst. metams 2 dol., pusmečiui 1 dol. Užrubežiuose—metams 3 dol., pusmečiui—\$1.50.

Ant pažiūrėjimo siūnčiam vieną numerį DYKAI!
 Užsirašant laikraštį arba turint kokius nors reikalus adresuokite taip:

“LAISVĖ” 242 West Broadway
 SO. BOSTON, MASS.

50,000 KNYGU

Vysai Dykai Del Viru

BUK VYRAS

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyru. Knyga ta prastais, suprastais žodžiais pasaka kaip gal atgauti vyriškumą, isigydyti nuo uznuodijima krauja arba sypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, ruma-tizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyru lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis jums kodėl jus kentat ir kaip galet galutinaj isigydyti. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejmu tu, specialisku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesiusk nekokiū piningu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotu kuponn, katru siusk mums šendena.

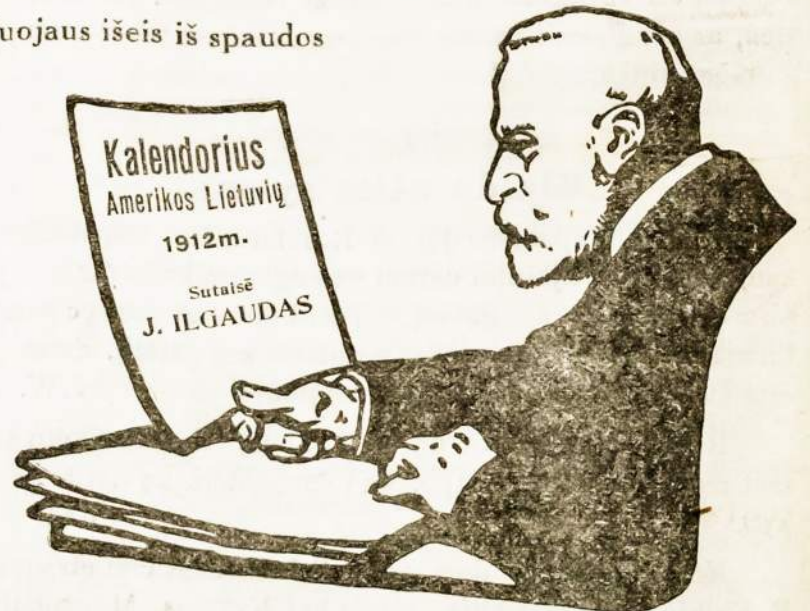
DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 903 22 Fifth Avenue, Chicago:
 Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prižadėjma, aš noriečiau jog Tamista prisinstumei man vysai dykai vėna jusu knyga del vyru.

Vardas..... Steitas.....

Adresas.....

Tuojaus išeis iš spaudos

TURINYS: Peržvalga; Pramonė ir Prekyba (G.J. Leveskio ref.); Naminė Higiena (M. Jurgelionienės ref.); Iš sveikatos srities (Dr. A.L. Juška); 10metinės “Aušros” sukaktuvės; Edisono gyvenimas ir darbai; Nuo kada žmonės vartoja Kalendorius; Ką veikė Milwaukee's socialistai (ilustruotas); Pirmoji Gegužės; Nuo ko pacina raudonoji Vėliava; Kaip likti piliečiu (liet. ir angliškai); Patarimai gyvenimui; Eilės; Informacijų Skyriai; Pasakaitės; Įvairūs Receptai; Visokios Statistikos; Juokai ir šiaip įvairūs raštai ir naudingos žinios. Puikiai ilustruotas; daug paveikslėlių ir pagražinimų. Naudingiausias, gražiausias ir geriausias už visus Kalendorius. Didumo 7x10 colių, į 100 ar daugiau puslapių.

Kaina 25 centai. Agentams geras uždarbis.

Kas prisiųs 25c, tam pridėsime gražų kišeninį kalendorių **Dovanų.**

J. ILGAUDAS, 1613 S. Halsted st., Dept. 3, Chicago, Ill.

Draugai!

Platinkit, kaip kas gali, savo leidžiamą laikraštį «Kovą», kuris drąsiai ir energiskai apgina darbininkus ir darbinikiškus reikalus.